

J&T BANKA NOVINY | listopad 2022

J&T 98

Investice v době
energetické nejistoty

strana 6

J&T Ventures úspěšně
pokračuje v investicích
do technologických
firem

strana 14

Helena Svárovská: Předávání majetku není jen
o rozhodnutí muže

strana 17

DOŠLI JSTE DALEKO.

POJĎTE DÁLE.

Pojďte dále.

J&T ARCH INVESTMENTS

Dosáhli jsme už pomyslného dna?

Horšící se makroekonomické prostředí, restriktivní monetární politika či geopolitická situace naznačují, že jsme pomyslného dna v aktuálním cyklu ještě nedosáhli. Pozitivně však zatím vyznívá výsledková sezóna, která překonává očekávání, a ani výhledy nejsou tak nepříznivě, jak se predikovalo.

V listopadu je jedním z hlavních hybatelů finančních trhů hospodářská politika a v rámci ní ta monetární. ECB podle očekávání ještě na konci října zvýšila úrokové sazby o 75 bazických bodů na 2,00 %. Celkové vyznění zasedání však bylo smíšené.

„Na tiskové konferenci prezidentka ECB Lagardeová sice potvrdila, že ECB plánuje dál zvyšovat sazby, ale odmítla naznačit rozměr dalšího zvyšování. ECB také zatím neplánuje začít snižovat svoji bilanci a teprve v prosinci o tom začne diskutovat,“ uvádí Milan Vaníček, ředitel odboru analýz finančního trhu. Peněžní trhy zaceňují variantu, že ECB v příštím roce postupně zvedne úrokové sazby někde na úrovně 2,75–3,00 %.

Fed 2. listopadu rovněž dle očekávání zvýšil sazby o 75 bazických bodů na 3,75–4,00 % a potvrdil tempo snižování své bilance na úrovni 95 mld. USD měsíčně. Oproti ECB dodal Powell opětovně razantně jestřábi komentář. Uvedl, že sazby půjdou dál výrazně nahoru, i když na dalších zasedáních se může zvolnit tempo zvyšování. Dodal, že vrchol

zvyšování sazeb může být výše, než se ještě v září předpokládalo, a úvahy o stabilizaci sazeb jsou v současné situaci velmi předčasné. Zopakován byl i komentář o možnosti dočasného negativního vlivu na ekonomiku, který by byl Fedem akceptovatelný.

Peněžní trhy zaceňují variantu, že ECB v příštím roce postupně zvedne úrokové sazby někde na úrovně 2,75–3,00 %.

Britská centrální banka Bank of England 3. listopadu podle očekávání zvýšila úrokové sazby o 75 bazických bodů na 3,00 %. „Podobně jako u ECB se však ozvaly hlasy, které naznačovaly, že by další zvyšování ne-

muselo být již tak razantní a potenciálně by mohla existovat na dohled i hranice absolutní výše sazeb,“ říká Milan Vaníček.

ČNB 3. listopadu podle očekávání ponechala úrokové sazby beze změny (2T repo na 7,00 %). Bankovní rada současně rozhodla, že ČNB bude i nadále bránit nadměrným výkyvům kurzu koruny. Zajímavá byla prognóza vývoje HDP, která pro rok 2022 počítá s růstem 2,2 %, v roce 2023 s poklesem o –0,7 % a v roce 2024 s růstem o 2,5 %, zatímco dřívější předpověď byla: +2,3 letos, +1,1 v roce 2023 a +3,8 % v roce 2024. Guvernér Michl ponechal otevřeně

úvahy o dalším prosincovém kroku (ponechat či zvýšit sazby), který bude rozhodnut až po zapracování všech dat.

VÝSLEDKOVÁ SEZÓNA

Trh bude v listopadu pokračovat ve sledování výsledkové sezóny, kde větší význam bude ležet v Evropě vzhledem k tomu, že v USA již máme 85 % za sebou. „Očekáváme, že relativně dobré vyznění vůči očekávání již nebude narušeno a samotná čísla mohou dále podporovat pozitivnější náhled investorů nebo alespoň přispět k neutrálnímu vyznění,“ konstatuje Vaníček.

Upozornění / Informace a propagační sdělení uvedená v J&T NOVINÁCH nejsou analýzami investičních příležitostí ani investičními doporučeními, nejsou ani veřejnou nabídkou na koupi či úpis investičních nástrojů ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, stejně tak nepředstavují nabídku k nákupu či prodeji investičních nástrojů. Výkonnost v minulosti ani očekávaná výkonost v budoucnosti nejsou spolehlivým ukazatelem skutečné budoucí výkonosti. Očekávaná budoucí výkonost je založena na předpokladech, které nemusí nastat. Investoři jsou povinni se o výhodnosti investic do jakýchkoli investičních nástrojů rozhodovat samostatně, a to na základě náležitého zvážení ceny, případného nebezpečí a rizik, jejich vlastní investiční strategie a finanční situace. S investováním je spojeno riziko kolísání aktuální hodnoty investované částky a výnosů z ní a není tak zaručena návratnost částky původně investované. Pro kalkulaci čistého výnosu musí investor zohlednit poplatky placené dle platného ceníku. Zdanění závisí na osobních poměrech investora a může se měnit. Na www.jtbank.cz jsou zveřejněny dokumenty podrobně popisující charakter, výhody a rizika související s produkty (prospekt, statut, klíčové informace pro investory,...) a informace o pobídkách ve vztahu k poskytování investičních služeb Bankou. **Vydává J&T Banka, a. s.** / editor: Monika Veselá / kontakt: jtnoviny@jtbank.cz / www.jtbank.cz

zpomalení zatím nepřipustil," říká Michal Semotan, portfolio manažer J&T Investiční společnosti.

Dorazila i výsledková sezóna a ta řádně zahýbala cenami vybraných akcií. Zatímco Netflix rozsekal odhady pozitivním směrem, Meta trh rozsekala negativním směrem. Výnosová stránka byla ještě v pořádku a potvrdila, že na příjmové stránce Facebook (či Meta) problém nemá. Ale růst nákladů, pálení hotovosti pro divizi Metaverse, ze zisku řádně ukrojil. Co víc, Meta se vyjádřila, že v roce 2023 budou výsledky této divize ještě horší než v roce letošním. To poslalo akcie ze 130 dolarů pod stovku. „Věřím nadále tomu, že vedení Mety ví, co dělá pro své produkty do budoucna a že se jí to vyplatí, ale ta cena za to je tedy drazě vykoupená," uvádí Semotan.

Volkswagen pak výsledky potvrdil očekávání a výhled na celý rok 2022, ale nijak zásadně akcie nereagovala a nahoru se dere jen akcie Porsche, která od uvedení na burzu na konci září udělala za měsíc plus 30 %, skoro neskutečné!

Krásná čísla předvádí ropné společnosti, BP, Shell i Total ukázaly, že jim vysoké ceny ropy více než dostatečně prospívají, reakce akcií tak byla pozitivní, jak se logicky po dobrých číslech dalo čekat.

Na domácím trhu bylo spíše zataženo, když optimismu bránily debaty v parlamentu a ve vládnoucí pěti-koalici, jak nastavit tzv. „válečnou daň“. Její parametry jako přírůžka 60 % k dani z příjmu pro roky 2023–2025 vůči 1,2násobku zisků z let 2018–2021 jsou např. pro ČEZ opravdu přísně nastaveny a silně destruují nárůst hodnoty, který by v ČEZu mohl být vytvořen, kdyby se vláda nezachovala doslova socialistickým způsobem, v rámci hesla „co je vaše, to je moje“.

Ministr financí se tak pokusil doslova zhasnout na pražské burze, a odradil tím od budoucích nákupů nejen zahraniční investory, ale i řadu věrných domácích. ČEZ tak pokračoval v sestupu od června, za říjen odepal přes 5 % své hodnoty, od června, kdy se objevily první zmínky o možném uvalení válečné daně, ztratil již přes –30 % své hodnoty. ■

Připraveno analytiky J&T Banky

MAKROEKONOMICKÁ DATA

Vzhledem k absenci výraznějších tržních impulzů se investoři více zaměří na průběžná makroekonomická data s důrazem na ta inflační, která budou vytvářet očekávání trhu na další kroky centrálních bank. Výsledky spotřebitelské inflace CPI

S blížící se zimou se může dále vyostřit situace na ukrajinské frontě.

mohou posunout trh oběma směry. Vyšší inflace bude vytvářet prodejní náladu s odkazem na vyšší sazby a naopak.

VÁLKA NA UKRAJINĚ

S blížící se zimou se může dále vyostřit situace na ukrajinské frontě. „Bohužel není jasné, jaké budou další možné kroky obou stran, ale je velmi pravděpodobné, že se konflikt potáhne i v dalších měsících. Nadále očekáváme, že jakékoliv mírové řešení by mělo pozitivní odezvu na finančních trzích," konstatuje Milan Vaníček.

LISTOPADOVÝ VÝHLED

Říjnové vzdušné rizikových aktiv i přes nepříznivé faktory jako horšící se makroekonomické prostředí, restriktivní monetární politika či geopolitika dává jistou šanci na hledání pomyslného dna v aktuálním cyklu. „Na druhou stranu se stále nedomníváme, že toto pomyslné dno u rizikových aktiv je na pořadu dne, a to i vzhledem k tomu, že zmíněné rizikové faktory jsou stále platné. Relativně podpůrným fakto-

rem byla a bude výsledková sezóna, která překonává očekávání, a ani výhledy nevyznívají tak nepříznivé, jak se predikovalo. Absence výraznějších tržních impulzů ve zbytku měsíce může indikovat neutrální vývoj, až jisté uklidnění. Na druhou stranu například horší makrovýsledky mohou trh opětovně vystrašit a posunout níže. Celkově jsme tedy po zbytek listopadu neutrální," dodává Vaníček.

JAK REAGOVALY AKCIE

Na akciových trzích zavanula naděje, že by Fed nemusel být se zvedáním sazeb tak úporný a že bychom se postupně mohli blížít situaci, kdy růst sazeb bude už jen „o trochu“ a na začátku 2023 se zastaví. Proto se investoři vrhli na některé přeprodané akcie a poslali americké a evropské indexy nahoru. „Euforie byla trošinku předčasná, ukázalo se to na přelomu října a listopadu, když Fed na svém zasedání 2. listopadu žádné

Pohled na fondy J&T očima portfolio manažerů

J&T DIVIDEND

Portfolio vzrostlo, ale kvůli poklesu některých akcií (ČEZ, Meta) méně než trh, naopak se pěkně dařilo Erste (+11 %) a Intelu (také +11 %) a Lockheed Martinu (+25 %). Nakonec jsme uzavřeli měsíc říjen v plusu přes 4 % a snížili letošní ztrátu na -13,23 %.

V průběhu měsíce jsme z portfolia doprodali akcie Totalu (realizace zisku), po velkém růstu jsme realizovali polovinu pozice na Check Point Software, pokračovali jsme v redukci Eutelsatu a Mercku, uzavřeli kompletně E.ON, když je vývoj u producentů elektrické energie ovlivněn státními zásahy. Naopak jsme před výsledky doplnili pozici v Intelu, pokračovali v budování pozic na realitních CTP a německé Vonovii, navýšili jsme také váhu Airbusu v portfoliu.

Portfolio je nadále zainvestováno téměř z 90 %, dividendový výnos se blíží +5 %.

J&T BOND

Postupně navyšujeme duraci fondu. Ukončili jsme úrokové derivátové zajištění a nakoupili delší české a americké státní dluhopisy. V rámci tendru emitenta jsme vystoupili z dluhopisů papírenské firmy Sappi a na trhu jsme prodali zbylé bondy maloobchodního řetězce Casino, jehož restrukturalizace nenaplnuje očekávání. Modifikovaná durace portfolia vzrostla na 2,41. Hrubý výnos do splatnosti portfolia byl na konci měsíce 7,73 %.

J&T MONEY

V říjnu jsme ukončili úrokové derivátové zajištění a mírně navýšili pozici v delších českých státních dluhopisech. V rámci tendru emitenta jsme vystoupili z dluhopisů papírenské firmy Sappi. Část volné likvidity zhodnocujeme prostřednictvím repo operací. Modifikovaná durace portfolia vzrostla na 2,06. Hrubý výnos do splatnosti portfolia byl na konci měsíce 6,92 %.

J&T FLEXIBILNÍ

V říjnu jsme koupili desetiletý dluhopis americké vlády. Prozatím jsme ukončili zajišťovací úrokové derivátové operace. V důsledku toho modifikovaná durace portfolia vzrostla na 3,27, což je mírně nad neutrální úroveň fondu. Hrubý výnos do splatnosti portfolia byl na konci měsíce 6,75 %.

J&T RENTIER

V dluhopisové části jsme v říjnu prodali Rohlík 10% / 2026 a doplnili jsme desetiletý státní dluhopis americké vlády. Modifikovaná durace činila 3,7, výnos do splatnosti 7,3 % p. a. V akciové části jsme navýšili Vonovii a Astra Zenecu, uprodali jsme Lockheed Martin a Chevron. Strategická alokace byla v srpnu 50 % akcií a 50 % dluhopisů.

J&T CREDIT OPPORTUNITIES

Postupně navyšujeme duraci fondu. Ukončili jsme úrokové derivátové zajištění a nakoupili desetiletý americký státní dluhopis. V rámci tenderu emitenta jsme vystoupili z dluhopisů papírenské firmy Sappi a na trhu jsme prodali zbylé bondy maloobchodního řetězce Casino, jehož restrukturalizace nenaplnila očekávání. Modifikovaná durace portfolia vzrostla na 2,33. Hrubý výnos do splatnosti portfolia byl 6,49 %.

J&T KOMODITNÍ

Říjen jsme využili k nákupu některých komodit, které si prošly korekcí. Přikoupili jsme ETF na palladium a hliník, jejichž ceny mohou být ovlivněny rizikem dalších sankcí vůči Rusku. Navýšili jsme váhu v ETF na sektor vývoje vodíkových technologií L&G Hydrogen Economy, u kterého spatřujeme vysoký růstový potenciál do budoucna. Realizovali jsme zisky na části pozici

ce v ropné společnosti Chevron. Dále jsme uprodali ETF na širší index s vysokým podílem energií iShares S&P GSCI Commodity.

J&T LIFE 25 + J&T LIFE 30

Během října jsme snižovali zastoupení rizikových instrumentů. Uprodali jsme indexový fond na americké technologické akcie Fidelity Nasdaq Composite Index ETF. Uzavřeli jsme pozici v dluhopisu společnosti MMC Norilsk Nickel, a to vzhledem k nejistotě ohledně ruských sankcí. V průběhu minulého měsíce jsme snížili dlouhou pozici v české koruně.

J&T LIFE 35

Během října jsme navýšili zastoupení rizikových instrumentů. Přikoupili jsme indexový fond na akcie rozvíjejících se trhů iShares MSCI Emerging Markets ETF, který si prošel korekcí. V průběhu minulého měsíce jsme snížili dlouhou pozici v české koruně. Došlo rovněž k vyplacení kuponu dluhopisu společnosti Auctor Finance.

J&T OPPORTUNITY

Nám se tentokrát nedařilo, růst indexů se nám nepovedlo zachytit, a to kvůli poklesu hlavních titulů. V obavě z válečné daně klesl ČEZ v říjnu o skoro -6%, Meta po výsledcích utrpěla velkou ztrátu (trochu přehnanou z našeho pohledu) -31 % za měsíc říjen, také pokles akcií v Hongkongu měl negativní dopad na naše portfolio.

Během října jsme při výprodejích přikoupili akcie ČEZu (na úrovni 765 Kč), navýšili jsme i pozici v Camecu po oznámení nákupu podílu ve Westinghousu (financováno vydáním akcií, proto pokles ceny), přidali jsme i na váze Komerční banky, když zde by dopad windfall tax měl být omezený. Naopak jsme realizovali pěkný profit na půlce pozice Netflixu a doprodali jsme z portfolia akcie Pilulky. Podíl hotovosti tvoří nyní cca 13 % na portfoliu. ■

J&T BANKA

FONDY OD J&T BANKY

Fondy pracují s investičními nápady skupiny J&T. Často jsme u jejich vzniku a sledujeme je dlouhodobě. Naše pravidlo zní investovat pouze do toho, co velmi detailně známe. Doma jsme tady, a proto naše investice směřujeme primárně do České a Slovenské republiky, ale postupně náš záběr rozšiřujeme na Evropu. Vytvořili jsme jen několik fondů a každý z nich má jasnou a jedinečnou strategii. To nám umožňuje aktivně řídit výnos a omezovat výkyvy hodnoty fondu. Spolupracujeme s renomovanými správci podílových fondů, kterým důvěřujeme. Naši klienti si tak mohou vybrat z široké nabídky investičních příležitostí.

Z finančních trhů...

data platná k 31. 10. 2022

PODÍLOVÉ FONDY

	CENA PL	ZHODNOCENÍ ZA MĚSÍC	ZHODNOCENÍ ZA ROK	ZHODNOCENÍ OD ZALOŽENÍ P. A.
J&T Money CZK	1,430	1,0 %	1,3 %	3,5 %
J&T High Yield MM CZ	1,674	2,1 %	3,4 %	4,3 %
J&T FLEXIBILNÍ	1,432	-1,4 %	-5,1 %	2,3 %
J&T Bond CZK	1,456	1,2 %	-6,0 %	3,4 %
J&T Opportunity CZK	3,624	-3,5 %	-16,5 %	5,8 %
J&T KOMODITNÍ	0,636	1,6 %	10,4 %	-3,7 %
J&T RENTIER Fund A1 – CZK	1,170	2,6 %	-3,8 %	4,4 %
J&T DIVIDEND Fund A1 – CZK	1,276	4,2 %	-10,7 %	6,8 %
J&T Life 2025	1,174	0,5 %	-8,0 %	1,9 %
J&T Life 2030	1,218	0,4 %	-11,8 %	2,4 %
J&T Life 2035	1,225	0,3 %	-13,5 %	2,4 %

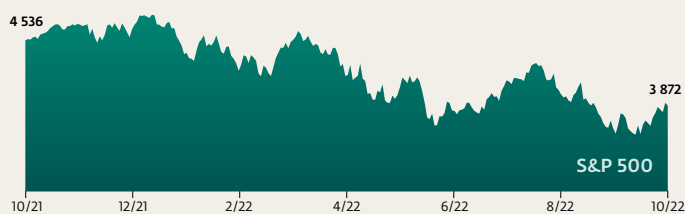
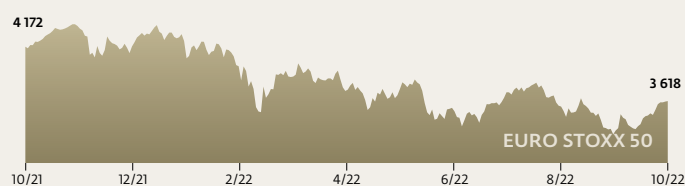
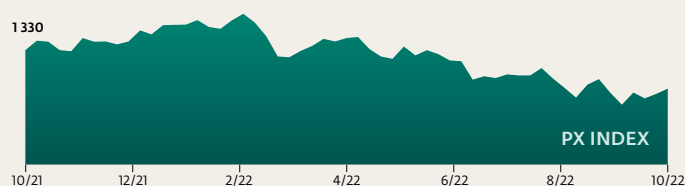
J&T ARCH INVESTMENTS

	CENA PL	ZHODNOCENÍ ZA KVARTÁL	ZHODNOCENÍ ZA ROK	ZHODNOCENÍ OD ZALOŽENÍ P. A.
J&T Arch Investments – CZK	1,206	1,19 %	20,6 %	9,8 %

STÁTNÍ DLUHOPISY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
ČR – 10Y	5,92	48 bp	311 bp	417 bp
Německo – 10Y	2,14	15 bp	262 bp	202 bp
USA – 10Y	4,05	33 bp	276 bp	190 bp

AKCIOVÉ INDEXY

SMĚNNÉ KURZY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
USD/EUR	0,99	-0,8 %	17,0 %	-3,2 %
CZK/EUR	24,5	0,4 %	4,8 %	-0,9 %
CZK/USD	24,8	1,3 %	-10,4 %	2,3 %

KOMODITY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
Ropa (Brent) – USD/bbl	95	0,1 %	18,4 %	53,9 %
Zlato – USD/oz	1 634	-1,1 %	-8,1 %	30,8 %
Měď – USD/t	7 450	4,9 %	-14,2 %	17,5 %

Lidé, čtěte!

Při uzavírání jakékoliv smlouvy v běžném životě je dobré vědět, co vlastně podepisujeme. Kdo se nechá odradit malým písmem nebo dlouhými odstavci nezáživné právníkové mluvy, může být po čase překvapen, k čemu se to vlastně zavázal. Při nákupu podnikových dluhopisů je seznámení se s podmínkami investice nutnou součástí života. K tomu ve světě korporátních dluhopisů slouží prospekt dluhopisu. Dokument často o více než 100 stranách obsahuje podrobné informace o firmě, její organizační struktuře a jejím hospodaření. Další důležitou součástí prospektu jsou také emisní podmínky, které popisují například způsob výplaty úroku, okolnosti splacení dluhopisu a také sadu podmínek, které se firma vydávající dluhopisy zavazuje dodržovat. Často obsahuje limit pro další zadlužování, závazek dluhopisy přihlásit k obchodování na burze anebo také právo firmy dluhopisy předčasně splatit. Jak už to tak v životě bývá, někdy se smluvní podmínky obrátí v náš prospěch, někdy naopak skřípeme zuby, když se nám smluvní ustanovení zrovna nehodí. Uvedu příklad dvou dluhopisů, které držíme v portfoliích dluhopisových fondů J&T, kdy ustanovení emisních podmínek pravděpodobně povede ke zvýšení hodnoty našich investic.

200 lodí rejdářských společností, jako jsou Msc, Cosco nebo Maersk. Mateřskou společností Seaspanu – kanadskou firmu Atlas plánují ovládnout její největší akcionáři, což povede ke stažení akcií Atlasu z burzy v New Yorku. Tím podle ustanovení emisních podmínek vznikne povinnost firmy Seaspan odkoupit své dluhopisy od investorů za cenu 101 %. Naše fondy tak kromě stávajícího výnosu dluhopisů přes 7 % v USD pravděpodobně zrealizují i slušný kapitálový výnos.

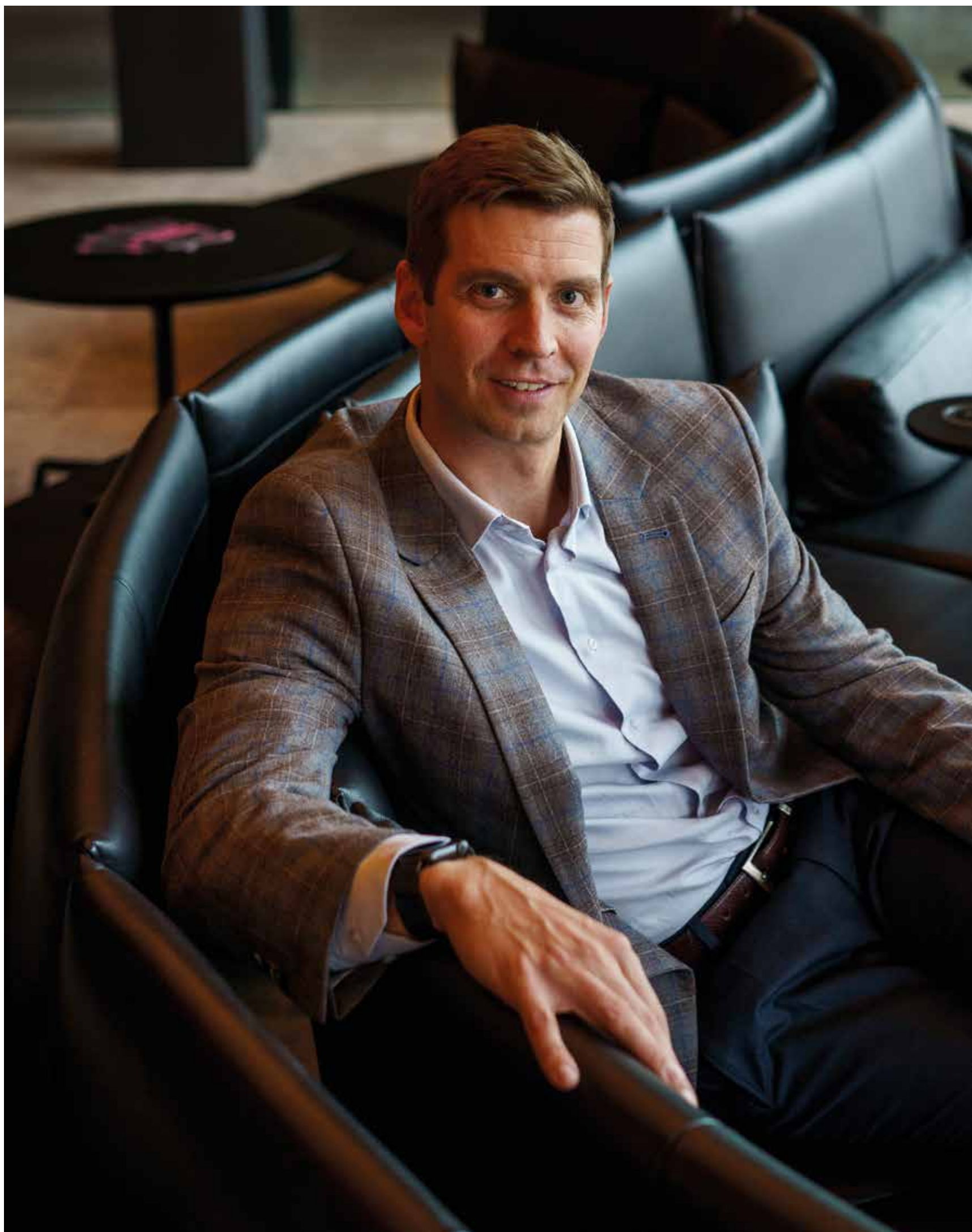
V minulosti jsme také investovali do dluhopisů provozovatele ropných tankerů – belgické firmy Euronav, která bude v první polovině příštího roku dle dohody akcionářů nejspíš ovládnuta svým konkurentem Frontline. Změna majoritního akcionáře, dle emisních podmínek dluhopisů, vyvolá povinnost Euronavu odkoupit své dluhopisy od investorů za 101 %.

Obě výše uvedené firmy jsou kvalitní, rádi jim po odkupu dluhopisů půjčíme znovu. Nicméně mezitím došlo k výraznému růstu úrokových sazeb a firmy budou věřitelům muset nabídnout lepší podmínky než v minulosti. ■

Držíme dluhopisy firmy Seaspan, jednoho z největších vlastníků oceánských kontejnerových lodí. Seaspan neprovozuje vlastní přepravu, ale pronajímá svých zhruba

Martin Kujal
Portfolio manažer
J&T Banky

Investice v době energetické nejistoty

Přes fond kvalifikovaných investorů J&T Arch Investments můžete získat podíl ve stejných firmách jako Patrik Tkáč a skupina J&T, vysvětluje Adam Tomis, investiční ředitel J&T Finance Group.

Do skupiny J&T přišel Adam Tomis před téměř deseti lety. Od počátku se zaměřoval na nebankovní investice a projekty, ve kterých se J&T mimo jiné potkává s bývalými partnery skupiny, jako jsou Daniel Křetínský, Martin Fedor, Peter Korbačka nebo Igor Rattaj. Zhruba před čtyřmi lety se firma začala zabývat vytvořením fondu, v němž by investorům umožnila investovat stejným způsobem, jako to dělají její akcionáři a expartneři. Na začátku roku 2020 tak vznikl J&T Arch Investments, ze kterého se za 2,5 roku stal největší fond kvalifikovaných investorů (FKI) v zemi, když překročil miliardu eur ve správě.

„V J&T jsme historicky klientům nabízeli dluhopisy, směnky, obecně dluhové produkty. Naopak investice do equity, vlastního kapitálu firem, byly v minoritě. Zřízením fondu J&T Arch ve formě fondu kvalifikovaných investorů jsme klientům přinesli další možnost, jak investovat do projektů, které kolem skupiny vznikaly a vznikají. Na rozdíl od nástrojů s fixním výnosem ale jde o úplně novou třídu aktiv, která umožňuje klientům stoupnout si po boku J&T, v podstatě se stát spoluvlastníkem,“ popisuje Adam Tomis, investiční ředitel J&T Finance Group.

Pokud se investor FKI stane spolumasajitelem, znamená to, že se podílí nejen na výnosech, ale také na rizicích podnikání dané firmy. Jak jsou velká?

Je to jiná třída aktiv, než je dluhopis či směnka. Jednoduše řečeno, pokud držíte vlastní kapitál, riziko, ale i potenciální zhodnocení jsou vyšší. Na druhé straně, značná část našeho portfolia je tvořena investicí do fondu J&T Alliance, který investuje do partnerství s Danielem Křetínským.

At se na to díváte jakkoliv, partnerství s ním je ta největší část portfolia J&T. Mimo jiné i proto, nako- lik dominantní část majetku tvoří, investujeme

z J&T Arch do tohoto partnerství právě přes fond J&T Alliance. Speciální třída investičních akcií, kterou v J&T Arch držíme, nám umožňuje v závislosti na zhodnocení jeho aktiv získávat výnos od nuly do 13 procent ročně.

Výměnou za částečné omezení na straně maximálního výnosu ale získáváme určitou míru ochrany pro případ propadu, takže pro rozumné míry propadu, řekneme kolem 20 až 25 procent, nebudeme nést ztrátu. Z tohoto hlediska bych tedy řekl, že investice do fondu je méně riziková, než by se na první pohled s ohledem na jeho zaměření mohlo zdát.

Když bude mít investor milion korun a bude chtít kopírovat byznys partnerů J&T, může to udělat formou FKI?

Ve zkratce by se to tak dalo popsat. Jádrem podnikání skupiny je J&T Finance Group, tam máme po 25 letech fungování historii prakticky se všemi důležitými byznysmeny v zemi. V některých případech držíme podíly v jejich firmách, vydávali jsme jim dluhopisy nebo je financovali. A tato historie nám dává poměrně unikátní přístup k řadě zajímavých investičních projektů. Právě o ty se opírá podstatná část majetku rodin okolo J&T a podobnou logikou by se o ně mělo opírat i portfolio J&T Arch Investments.

Jedním z příkladů je Rohlík.cz. Naše spolupráce začala emisí dluhopisů, poté přišel majoritní vlastník Tomáš Čupr s tím, že by potřeboval emisi rychle splatit, protože chystá investiční kolo. Dokázali jsme dluhopisy stáhnout a vydat novou emisi, která reflektovala nové skutečnosti, a tím umožnili Rohlíku získat kapitál na další rozvoj. Mimo jiné i díky této flexibilitě se náš vztah posunul natolik, že jsme následně dostali možnost participovat na Rohlíku.cz jako akcionáři.

Jak velký podíl v J&T Arch Investments drží J&T?

Dnes se pohybuje kolem 50 procent. Je to i cíl ve střednědobém horizontu, myslím, že pro investory je uklidňující, že v tom máme vlastní peníze. Zde je třeba ještě říct, že J&T Arch Investments by měl být hlavní investiční platformou skupiny. Všechny velké transakce, které skupina uskuteční, by se v něm měly nějakým způsobem objevovat. Navíc věříme, že představuje způsob, jak efektivně růst. Vidíme řadu příležitostí, ale kapitálu nemáme nekonečně, „Arch“ je jedním ze způsobů, jak dodatečný kapitál získat.

Momentálně máme zhruba 2 400 individuálních investorů a zájem roste. Věřím, že možnost sáhnout si na stejnou investici jako J&T je silný argument.

Nejnovější oficiální data z konce června hovoří o miliardě eur ve správě, díky tomu jste se stali největším fondem kvalifikovaných investorů v Česku.

Je to dokonce přes miliardu eur. Co se týká prvenství, z hlediska aktiv je jeden fond kvalifikovaných investorů o malinko větší. Zatím (*smích*). Nicméně z hlediska vlastního kapitálu fondu jsme v Česku a na Slovensku zdaleka největší.

Kolik investorů je ve fondu zapojeno?

Momentálně máme zhruba 2 400 individuálních investorů a zájem roste. Věřím, že možnost sáhnout si na stejnou investici jako J&T je silný argument. J&T od ekonomické transformace ukázala, že umí vydělat peníze, že má kapitálovou sílu. Koneckonců fakt, že sama skupina i její dlouholetí partneři a spolujatelé ve fondu mají peníze, určitě pomáhá.

Jaké je aktuální portfolio fondu?

Jádrem portfolia jsou privátně vlastněné firmy. Není žádným tajemstvím, že nejsilnější pozici ve fondu má Energetický a průmyslový holding (EPH), který spolu s ostatními investicemi do společných projektů s Danielem Křetínským aktuálně tvoří zhruba 65 procent portfolia.

Kromě EPH jejich podstatnou součást tvoří EC Investments, společnost, přes kterou s Danielem Křetínským a manažery investujeme do e-commerce projektů, jako byla investice do Mall.cz nebo do Heureka, Fastu, Košíku či Dodo, po prodeji Mall nám také zůstal podíl v Allegru. Jsou tam i společné sportovně-profesionální investice a španělský maloobchod.

Z ostatních významných investic z poslední doby, která ale ještě není vidět v nejnovějším ocenění, je to například akvizice výrazného minoritního podílu v Monetě.

Profesionální sport znamená podíl ve Spartě a West Ham United, klubu anglické Premier League?

Ano.

Sektorově má největší podíl energetika. Jak se v této době, turbulentní zejména v oblasti energií, dýchá investičnímu řediteli?

Řečeno diplomaticky, situace je velmi dynamická. Naši expozici na energetiku představuje hlavně podíl v EPH, částečně pak minorita v ČEZ. Když to hodně zjednoduším, obě firmy jsou v určitém smyslu v podobné situaci. Provozují výrobní flotily zdrojů, které do jisté míry profitují ze současné situace na evropském energetickém trhu. U EPH je to trochu rozdílné v tom, že působí více geograficky, má rozmanitější výrobní základnu a také podíl na tranzitním plynovodu přes Slovensko.

Na druhé straně situace je v řadě aspektů mnohem komplexnější, než to v mediálním prostoru vypadá. Rozdílný je pochopitelně způsob, jak se ocenění obou firem projevuje v našem portfoliu. Hodnota ČEZ je daná burzou, na které se ukazují velká nejistota, zejména kvůli očekávání státních zásahů, windfall tax a podobně, a ta trhu neprospívá. U EPH pracujeme s interním oceňovacím modelem.

Obecně nicméně platí, že v případě obou investic věříme v jejich vnitřní hodnotu a dlouhodobý potenciál generovat hotovost. Musíme však počkat, jak velký dopad bude mít mimořádná regulace. Jelikož jsme v našich úvahách spíše konzervativní, minimálně v případě EPH věříme, že pokud se aplikovaná regulace bude pohybovat v intencích opatření Evropské unie, nemělo by jít z hlediska našeho ocenění o dramatický zásah.

V portfoliu máte podíly v retailových řetězcích Rohlík a Terno, které zahrnují slovenské prodejny Terno, Moja samoška a Kraj. Na základě čeho věříte maloobchodu?

Jádrem Terna jsou prodejny typu convenience store, obchody spíše menšího formátu, ale v dosahu lidí. Takové sídlištní samoobsluhy. Tento formát v dnešní době poměrně dobře funguje a je mnohem lépe chráněn proti vlivům e-commerce. Když potřebujete vajíčka či rohlíky, nebudete nakupovat v e-shopu, tam si uděláte spíš zásobovací nákupy. Čímž vysvětluji naši pozici v Rohlíku. Snažíme se tímto rozložením portfolia pokrýt oba segmenty maloobchodu, které mají potenciál růst.

Často se nás lidé ptají, zda tyto investice nejdu proti sobě. Dle mě se doplňují. Obchody, do nichž lze dojít, se správným sortimentem, na správných místech v horizontu několika desetiletí nezmizí. Terno je zároveň vlastně restrukturalizační případ, tedy velká část hodnoty spočívá ve vnitřních zlepšeních firmy samotné. E-commerce v odvětví potravin a zboží denní spotřeby má, podle mě,

před sebou obrovský růstový potenciál. Covid mu neuvěřitelně pomohl a řada zákazníků, kteří si to osahali, usoudila, že tak chtějí dál nakupovat.

Před časem jste koupili téměř desetinový podíl v bance Moneta. Věříte tradiční finanční sféře?

Moneta je dobře a efektivně řízená banka, což samo o sobě je slušné východisko investice. Nad rámec toho jsme zvážili akcionářskou strukturu, která nám dává v otázce investice strategický rozměr. Velký podíl drží PPF, akcionářsky tam působí Pavel Tykač a pak jsme tam my. V Monetě jsou aktuálně tři poměrně silní akcionáři, což umožňuje přemýšlet o řadě směrů, kam se bude banka vyvíjet, a my v tom můžeme hrát důležitou roli.

S jakou cenou za kilowatthodinu počítáte ve svých plánech pro rok 2023 a dále?

To je těžká otázka. Nevíme, jaké budou státní zásahy, ani jak se cena silové elektrické energie propíše do koncové ceny. Celý trh má v sobě obrovskou nejistotu a volatilitu, což nesouvisí jen s plynem či venkovní teplotou. Krátkodobě každopádně hodně koukáme na forwardové ceny na daném trhu, kde firma působí. Střednědobě předpokládám, že se náhrada za ruský plyn najde, úzké hrdlo je stále na naší straně ve schopnosti jej v Evropě přijmout.

LNG bude vždy dražší než ruský plyn, který sem tekl potrubím, ale na to se z bezpečnostního hlediska nemůžeme ohlížet. Ruský plyn stál roky 18 eur za megawatthodinu, u LNG se bavíme o 40 nebo 50 eurech, víc snad ne. Je to více než dvojnásobek, ale není to 250 eur za megawatthodinu, jak to chvílemi vypadalo.

Budujeme něco, co by nás mělo přežít, proto máme dost času přesvědčit investory, u kterých se to zatím nepodařilo, třeba výkonností našeho fondu v budoucnosti.

Nepochybně také výrazně narostou obnovitelné zdroje energie, které vyrábějí mnohem levněji, ale zároveň ve střednědobém horizontu budeme stále potřebovat zdroje, které dodají základní výkon. V závislosti na geografické poloze nějakou kombinací plynu, uhlí a jádra. Jinými slovy, střednědobý normál bude podle mě vyšší, než jsme byli zvyklí, ale výrazně nižší než to, co vidíme teď.

Českou elektřinu ovlivňuje jakákoliv negativní věc v Evropě. V uplynulých týdnech jsme s napětím sledovali problémy s francouzskými jadernými elektrárnami. A to nejen v otázce ceny, ale i případného blackoutu.

Adam Tomis

Investiční ředitel J&T. Ve finanční skupině pracuje bezmála deset let, jeho odpovědnosti jsou zejména investice do privátních firem, které J&T provádí mimo banky; působí též jako člen investičního výboru J&T Arch Investments.

V minulosti pracoval v konzultační společnosti McKinsey & Company, osm let působil ve společnosti Benson Oak Capital u Gabriela Eichlera. Během vysokoškolských studií pracoval v letecké společnosti Travel Service, kde se podílel na vzniku značky Smartwings.

Je absolventem Institutu ekonomických studií na Univerzitě Karlově, kde vystudoval teoretickou ekonomii, následně se zaměřil na finanční trhy a bankovníctví.

Nejsem energetický odborník, ale jak mi to popisují lidé, kteří odvětví rozumí mnohem víc, pokud Francie neobnoví v dostatečné míře výrobu ze svých reaktorů, blackout jí v zimě reálně hrozí. Pokud se EDF (*francouzská národní energetická společnost – pozn. red.*) nepodaří relativně rychle zprovoznit odstavené jaderné reaktory, bude problém. Francie má i díky velké jaderné flotile valnou část domácností vytápěných elektrinou, a až přijde zima, tedy mnohem větší spotřeba, hrozí reálný problém pro celý kontinent.

EDF sice říká, že do začátku zimy by větší část reaktorů měla uvést zpět do provozu, ale také přiznává, že značná část problémů je způsobená korozi na svárech, což je systémový problém, a její schopnost dostát obdobným slibům není historicky nejlepší. Takže si držíme palce, ať se jim podaří to zprovoznit, protože není v zájmu nikoho v Evropě, aby se tam stal problém.

Jak aktuálně přistupujete k oblasti nemovitostí, což je adept na splasknutí cenové bubliny?

Naše expozice v tomto segmentu je relativně malá, máme v portfoliu logistické nemovitosti a deve-

lopment. U logistiky se nebojíme, co se týká druhé části, jde o menší pozice v oblasti výstavby retailových parků, což je segment, kterému se daří. Retailové parky jsou relativně jednoduché stavby, navíc tento segment nemovitostního trhu během covidu ukázal obrovskou odolnost, rozhodně vyšší než velká obchodní centra. Věříme, že podobně tomu, byť z jiných důvodů, bude i v nadcházejícím období.

Otázkou je, jak budou schopní nájemníci platit zvýšené nájem, čemuž se při nadprůměrné inflaci nevyhnete. Obecně panuje v odvětví nemovitostí z pohledu valuací velká nejistota, mnoho transakcí se zastavilo i kvůli drahému financování. Osobně bych věřil hlavně logistickým nemovitostem, s ohledem na přechod k e-commerce mají před sebou stále relativně slušnou budoucnost, za favorita nemovitostních aktiv ale považuji retailové parky.

Váš fond kvalifikovaných investorů nemá časový horizont ani jiné omezení. Jaké máte dlouhodobé plány v počtu investorů a objemu vybraných peněz?

Střednědobě máme strategický plán dostat se

na zhruba čtyři miliardy eur, ale čím delší je horizont, tím větší roli hraje zhodnocení a pak už je asi lepší mluvit o velikosti fondu jako takového. Vnímání celého segmentu FKI se stále vyvíjí, vysvětlujeme investorům, co umíme, jak to děláme.

Troufnete si po 2,5 letech odhadnout, zda se podaří odstranit obavy českých investorů z nového typu investičního produktu?

Věřím, že ano. Objem kapitálu, který nám investoři za tu dobu svěřili, mě v tom utvrzuje. Na druhé straně, když to řeknu nadneseně, budujeme něco, co by nás mělo přežít, proto máme dost času přesvědčit investory, u kterých se nám to zatím nepodařilo, třeba výkonností našeho fondu v budoucnosti. ■

Rozhovor vyšel v Týdeníku Euro
Foto: Jan Rasch

Profesionální investoři se hrnou do Premier League

Kluby v Premier League se čím dál častěji stávají terčem nákupů profesionálních investorů, jako jsou private equity fondy nebo hedgeové fondy. Vidí tito investoři příležitost tam, kde ji ostatní nevidí, anebo se jedná spíše o investice z rozmaru?

Pokud se podíváme na přehled vlastníků klubů v Premier League, zjistíme, že z 20 klubů jich hned 16 má zahraniční vlastníky. Současně z těchto 16 klubů má více než polovina za majitele profesionálního investora typu private equity fond, státní investiční fond či hedgeový fond. Pro srovnání, v roce 2000 byl počet zahraničních vlastníků i profesionálních investorů nula.

Mezi poslední a také i nejsledovanější transakce v rámci Premier League patřil vynucený prodej Chelsea F. C. z rukou Romana Abramoviče do rukou tří privátních investorů a private equity fondu Clearlake Capital Group. Spekulace nasvědčují tomu, že kupní cena se pohybovala okolo 2,5 miliardy liber. Pro zajímavost je důležité zmínit, že to byl zrovna Roman Abramovič, jenž éru zahraničních investorů v Premier League v roce 2003 započal. V říjnu 2021 akvíroval saúdsko-arabský státní fond Public Investment Fund 70% podíl v Newcastle United F. C. Kupní cena činila přibližně 300 milionů liber. V únoru 2021 private equity fond ALK Capital získal 84% podíl v Burnley FC za 200 milionů liber. Nákupů v Premier League se zúčastnili i česko-slovenští investo-

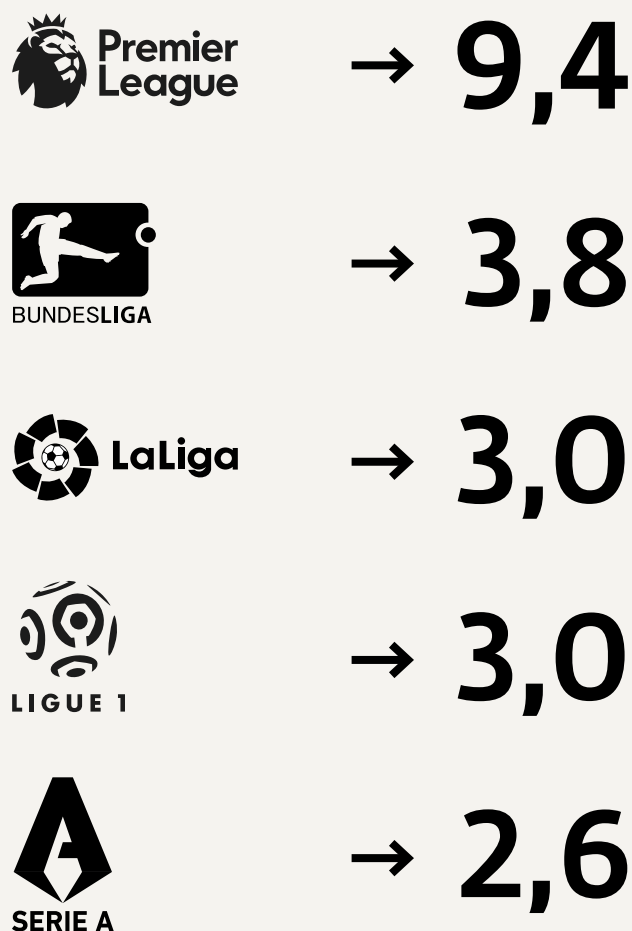
ři Daniel Křetinský a Patrik Tkáč se svým nákupem minoritního podílu ve West Ham United.

Každý z těchto výše zmíněných investorů bude mít pravděpodobně rozdílný investiční cíl, od uchování hodnoty až po snahu dosažení co nejvyššího výnosu na kapitál. A kde tito investoři mohou vidět příležitosti? Jedním z důvodů mohou být raketově rostoucí příjmy Premier League z prodeje vysílacích práv. Pokud porovnáme období 2007–2010 a 2022–2025, zjistíme, že příjmy z prodeje vysílacích práv se za posledních patnáct let téměř zpětinasobily.

Dalším investičním faktorem může být vzácnost spojená s vlastnictvím fotbalového klubu v Premier League. Podobných aktiv je na celém světě pouze dvacet. Můžeme to přirovnat k investování do vína, whiskey, obrazů nebo aut (veteránů). Nabídka takových aktiv je velmi omezená, s vlastnictvím aktiva je spojená prestiž, která roste s nedostupností. Zároveň pokud po těchto aktivech s omezenou nabídkou roste poptávka, jakožto po vlastnictví klubu Premier League roste, cena aktiva by v čase měla stoupat. Výno-

SROVNÁNÍ PŘÍJMŮ Z TELEVIZNÍCH PRÁV NA ZÁPAS NAPŘÍČ LIGAMI (mil. EUR)

Zdroj: KPMG, Footballbenchmark.com

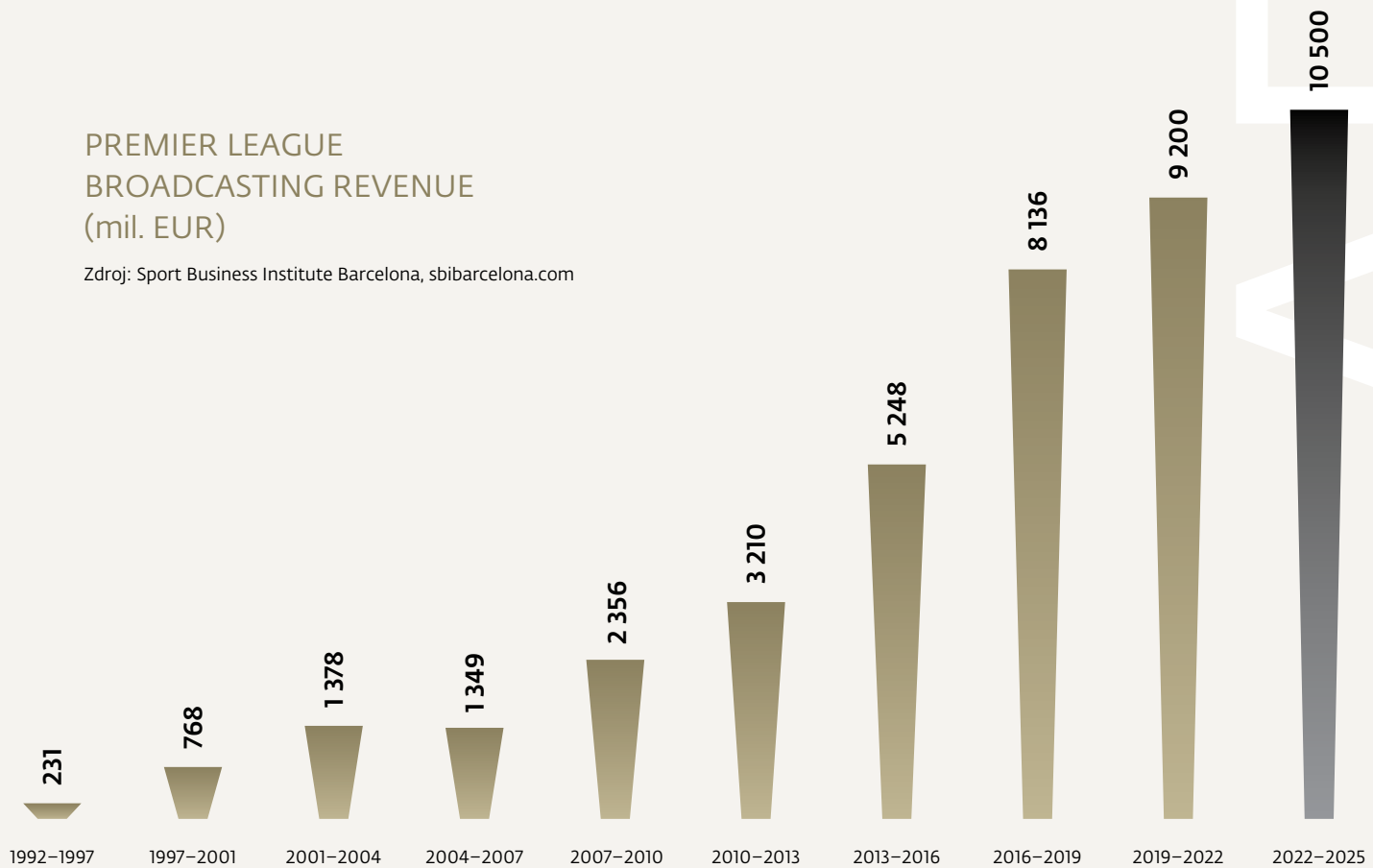

Premier League

PREMIER LEAGUE BROADCASTING REVENUE (mil. EUR)

Zdroj: Sport Business Institute Barcelona, sbibarcelona.com

sy z těchto investic jsou také často nekorelované s pohybem S&P 500, úrokových sazeb či HDP a odvíjí se od jiných faktorů, jako je například získání titulu v lize.

Výjimečnost Premier League potvrzuje i srovnání s ostatními soutěžemi – Premier League v sezóně 2021/2022 získala z televizních práv

v průměru 9,4 milionu eur na zápas, to je stejně jako Bundesliga, La Liga a Ligue 1 dohromady.

Prestiž Premier League spočívá i v tom, že zde hrají nejdražší hráči na světě. Zatímco průměrná tržní hodnota týmu v Premier League v roce 2022 je 470 milionů eur, v La Liga je to 268 milionů, v Bundes-

lize 259 milionů a v Sérii A je to 253 milionů eur (zdroj: Football-benchmark, KPMG).

Pokud propojíme všechno výše zmíněné, raketově rostoucí příjmy z vysílacích práv, vzácnost, prestiž a nezávislost na vývoji na finančních trzích, získáváme zajímavý nástroj k poražení inflace a uchování

hodnoty v dobrých, ale i špatných časech. ■

Jakub Kudýn
Analytik J&T Banky

quarter

Nákup nebo prodej nemovitosti je jednou z nejvíce stresujících situací, které může člověk zažít. A není to jen tím, že jde o hodně peněz a o rozhodnutí s dalekosáhlými důsledky. Vybrat si domov je zkrátka zavazující.

V posledních letech se však k tomu přidaly i další stresující faktory – poptávka byla natolik silná, že se na trhu většina nemovitostí neohřála ani den a okamžitě se objevily desítky zájemců. Koupit dům či byt tak bylo skoro nemožné. Když jste našli nemovitost, která se vám líbila a byla ve vašich finančních možnostech, byla již pravděpodobně prodaná.

„Právě osobní zkušenost s nákupem nemovitosti v těchto extrémních podmínkách nás přivedla k myšlence na platformu, která by podobné strese z celého procesu vymazala,“ popisuje zakladatel fintechové platformy Quarter Jaromír Šimek. Druhým důvodem pro spuštění nové služby pak byl čas.

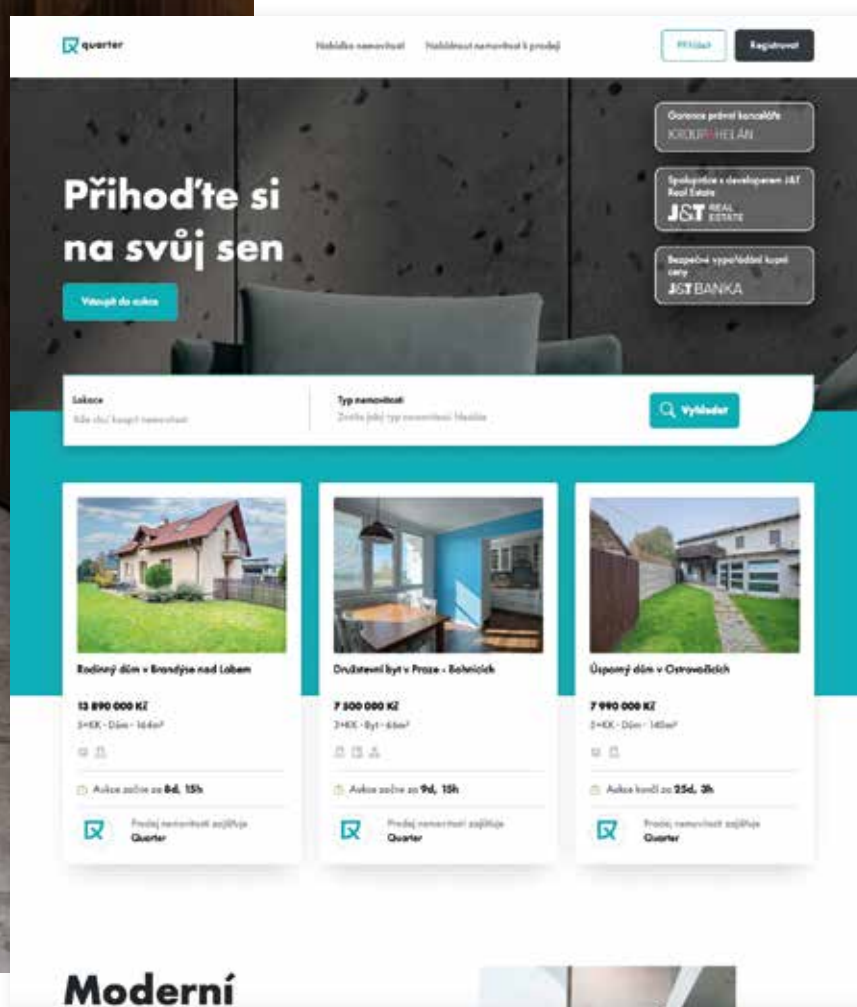
„Všichni máme málo času a obchod s nemovitostí umí být velmi časově náročný. A to nejen ve fázi hledání a domlouvání, ale také v samotné realizaci, na které se kolikrát zbytečně podílí příliš lidí. Přitom když to přeženu, tuzemské právo dovoluje uzavřít kupní smlouvu velice jednoduchou, dokonce se povedlo zapsat nemovitost na základě obrázkové smlouvy. Právě jednoduché a standardizované řešení chceme nabízet klientům, kteří nebudou muset sestavovat zbytečně složité, až nesrozumitelné smlouvy. Problém totiž je, že mezi kupujícím a prodávajícím panuje a priori nedůvěra, což chceme změnit. Jedním ze způsobů je garance renomované právní kanceláře, která zajistí, že smlouva je oboustranně výhodná a férová,“ dodává.

Služba Quarter, která odstartuje v listopadu, tak má ambice maximálně transparentní formou nabízet online prodej nemovitostí, včetně všech služeb od výběru nemovitosti přes právní servis až po úschovu peněz. „Spojili jsme síly s top institucemi v zemi. Za právní stránku zodpovídá advokátní kancelář KroupaHelán, bezpečnou úschovu peněz můžeme nabídnout díky spojení s J&T Bankou. Kvůli standardizovaným procesům pak dokážeme celý proces výrazně zlevnit proti běžným realitním kancelářím,“ uvádí Šimek.

MAXIMÁLNĚ JEDNODUŠE A OTEVŘENĚ

Jednání o nákupu nemovitosti prostřednictvím Quarteru na rozdíl od jiných realitních serverů

J&T podpořila fintechový start-up Quarter

PODPORA VELKÝCH INVESTORŮ

Quarter chce být platformou otevřenou všem. Na straně prodejců tedy nejen jednotlivcům, ale také třeba menším realitním kancelářím. Těm chce tým nabídnout jednak nový obchodní kanál, jednak možnost spolupráce s významnými firmami fungujícími na realitním trhu. Investičně se do rozvoje Quarteru zapojila skupina J&T, v níž spoluzakladatelé pracují.

„Mně se ten nápad okamžitě líbil, proto jsem pánu chtěl pomoci. Nějakou dobu trval vývoj, ale už během něj bylo vidět ohromné nasazení, které se zúročilo. Pro skupinu J&T, ať už pro banku nebo Real Estate, pak vidím celou řadu možností synergií a provázaností. Rozhodně to není tak, že bychom chtěli, aby Quarter rychle napumpovali a pak jej prodali dál,“ prozrazuje Dušan Palcr, který je členem představenstva J&T Real Estate a současně dozorčí rady J&T Banky.

probíhá striktně formou aukce. Jako na jiných serverech si i tady zákazník pomocí různých parametrů vybere vhodnou nemovitost. Najde o ní celou řadu informací včetně 3D prohlídky, může si okamžitě sjednat i tradiční prohlídku. A ve chvíli, kdy je rozhodnut, že právě o tuto nemovitost má zájem, může začít přihazovat.

„Registrace je jednoduchý proces známý z jiných aukčních portálů. Osekali jsme to na absolutní legální minimum, takže stačí jedna stránka dokladu totožnosti. Vlastní příhoz pak potvrzujeme telefonem, aby si byl klient vědom, že to je závazný krok. Příhozy jsou vždy v hodnotě deseti tisíc korun. Pokud se bude aukce blížit konci, po posledním příhozu se lhůta protáhne o dalších

24 hodin. To aby se klienti nedostávali do časového presu a mohli si případný příhoz pořádně promyslet,“ vysvětluje proces aukce spoluautor aplikace Jan Zelený.

Desetitisícová jistina je navíc výrazně nižší než u jiných aukcí nemovitostí, obvyklé jsou částky ve statisících. „Díky tomu se přes Quarter do aukce může zapojit daleko více lidí. A i kdyby si to nakonec rozmysleli, přijdou jen o deset tisíc korun,“ vysvětluje Šimek. Další výhodou podle něj je, že jsou všichni potenciální kupci na začátku na stejné startovací čáře. A je to jen samotná aukce, kdo rozhodne o finálním kupci. „Je důležité si uvědomit, že my nedražíme samotnou nemovitost, ale právo uzavřít kupní smlouvu,“ připomíná Šimek.

A jaké má Quarter cíle? Do konce příštího roku je podle Jaromíra Šimka realistický odhad prodeje vyšších desítek nemovitostí. A ačkoli aplikace při spuštění bude nabízet jen nemovitosti k prodeji, již v průběhu pár měsíců by se měla její funkce značně rozšířit.

„V nadcházejících měsících bude stále větší poptávka po nájemním bydlení. To bude první výraznější upgrade naší platformy, k němuž by mělo dojít vlastně docela krátce po spuštění služby. A stejně jako chceme inovovat prodeje, chystáme se také přijít s trochu jiným modelem nájemního bydlení. A na ten musíme i celý trh postupně připravit. Proto to nespustíme hned v listopadu,“ uzavírá zakladatel nové prodejní platformy. ■

J&T Ventures II úspěšně pokračuje v investicích do technologických firem

Venture kapitálový fond J&T Ventures II přinesl investorům řadu příznivých zpráv. Do jeho portfolia přibyl nástroj pro budování a správu komunit Talkbase, zapojil se do investičního kola v AdScanneru, který vyvinul platformou pro aktivaci a měření reklamních kampaní, a úspěchy slaví i jeho investice v Sense Arena. Tento český startup získal pro spolupráci ikonu ženského tenisu Martinu Navrátilovou, která Sense Arenu nejen sama testuje, ale stala se i její oficiální tvář v reklamních spotech.

Fond J&T Ventures vedl pre-seed investiční kolo ve startupu Talkbase, který na rychlý rozvoj získal částku v přepočtu přes 50 milionů korun. Jeden z prvních profesionálních nástrojů pro správu komunit zároveň v září spustil veřejnou beta verzi a je tak nyní přístupný týmům po celém světě. Předcházelo tomu důkladné testování se zákazníky z řad předních technologických firem.

Společnost Talkbase založil teprve před rokem zkušený tým kolem Kláry Losert a Romana Nguyena. Do startu získali přibližně 200 tisíc dolarů od andělských investorů z řad úspěšných zakladatelů globálních startupů, například Toma Krchy z Aroundu, Boženy Řežábové z Gamee či Jakuba Jurových z Deepnote. Zároveň dokázali pro spolupráci na vývoji získat jako poradce komunitní manažery ze společností Google, Salesforce, Sephora, MongoDB či Pinterest. Celkem se do tvorby produktu zapojilo přes 400 předních komunitních manažerů po celém světě.

„Komunity dnes ovlivňují vývoj mnoha společností a do značné míry rozhodují o tom, jak budou úspěšné. Drtivá většina nejrychleji rostoucích

technologických firem má kolem sebe velké komunity. Nástroje pro jejich řízení se přitom teprve rodí. Jako první přicházíme s komplexním nástrojem pro budování a správu komunit a vidíme velkou šanci určit směřování celého trhu,“ vysvětluje Klára Losert.

Investiční kolo přilákalo kromě českých fondů J&T Ventures a Credo Ventures také slavné americké Plug and Play Tech Center, někdejšího prvního investora PayPalu a později Dropboxu či Googlu. Jde o jeho vůbec první investici v České republice. Investuje též fond m[x]v Capital založený Markem Ghermezianem, jenž v minulém roce vstoupil na burzu se svou společností Braze. Řady andělských investorů doplnili další zakladatelé a komunitní experti: Ben Lang z amerického startupu Notion, Juraj Masár z Better Stack nebo Damián Brhel, který před několika lety společně s Vitem Horkým exitoval Brand Embassy.

„Za Talkbase stojí kvalitní zakladatelský tandem, který má skvělý poradní tým se zkušenostmi z řady českých i amerických startupů. Od prvního dne si jde cílevědomě za svým, vyni-

ká exekucí i odhodláním uspět a míří rovnou na největší severoamerický trh. Budování komunit se stává standardní go to market strategií a věřím, že v následujících letech bude tato oblast dále významně růst,“ říká David Polach, investor J&T Ventures.

ADSCANNER ZTROJNÁSOBIL PŘÍJMY A ZÍSKAL INVESTICI 5 MILIONŮ EUR

Společnost AdScanner oznámila úspěšné uzavření investičního kola série A. Po dalším roce významného růstu tržeb získala od investorů 5 milionů eur na podporu růstu, které umožní vstup na nové trhy i rychlejší vývoj produktů.

Nejnovější investiční kolo vedl maďarský fond Lead Ventures a doplnili ho stávající investoři J&T Ventures a South Central Ventures. Investice přichází poté, co AdScanner se svou platformou pro aktivaci a měření kampaní napříč zařízeními v roce 2021 úspěšně vstoupil do Německa, podepsal partnerství se společností Vodafone a rozšířil své produktové portfolio. Za posledních 18 měsíců zdvojnásobil počet zaměstnanců z 50 na 100 a ztrojnásobil příjmy.

„Očekávaná transformace reklamního průmyslu se projevuje dynamickými změnami v rámci televizní reklamy. Video platformy nyní přímo konkurují tradičním stanicím a trh volá po řešeních a platformách, které přesně měří vše, co se na obrazovkách děje. Tato změna staví na chytrých technologiích a big data. Naše datová platforma pro TV a video umožňuje všem zúčastněným stranám – telekomunikačním operátorům, agenturám, inzerentům i televizním stanicím – posunout

Fond J&T Ventures II v číslech

16

PORTFOLIO FIREM

44,6 mil. eur

VELIKOST FONDU

18,9 mil. eur

PROINVESTOVÁNO

J&T Ventures je venture kapitálový fond, který spravuje 50 mil. eur, investuje do slibných technologických společností v raných i pokročilejších fázích až do výše 2,5 mil. eur. Geografickým zaměřením J&T Ventures jsou regiony CEE, SEE a Pobaltí. Fond doposud zainvestoval 28 projektů z 5 zemí, z oblastí jsou IT, Retail, Fintech, PropTech, Cybersecurity Travel, Gaming a Healthcare. Z pěti projektů z oblasti Fintech, Retail, Healthcare a PropTech nedávno fond úspěšně exitoval.

na novou úroveň měření, optimalizaci i dosahy kampaní. Jsme hrdí, že investoři naši vizi sdílí a oceňují," uvedl Marin Čurković, generální ředitel a spoluzakladatel AdScanneru.

Nové investiční kolo je dalším důležitým krokem na cestě k implementaci AdScanneru jako mezinárodního technologického standardu a předního hráče, který aktivně formuje novou generaci televizní a video reklamy.

SHARRY DIGITALIZUJE PŘÍSTUP DO AMERICKÝCH KANCELÁŘÍ

Řešení české softwarové firmy Sharry nově umožňuje místo plastových vstupních karet od kanceláří používat digitální karty uložené v Apple Wallet. Jako první začali tuto inovaci na konci června využívat zaměstnanci a návštěvníci společností sídlících v administrativní budově 167 Green Street v Chicagu. Turnikety nebo dveře kanceláří mohou

otevřít pohodlně přiložením iPhone nebo Apple Watch s patřičným oprávněním, a to dokonce i několik hodin po vybití baterie v zařízení.

„Vstupní karta v Apple Wallet představuje milník pro celý trh komerčních nemovitostí. Jsem pyšný, že Sharry jako původem česká firma může tuto inovaci nabídnout svým zákazníkům jako jedna z prvních na světě. Už několik let jsme lídrem v oblasti mobilních technologií pro vstup do budov a tímto krokem jsme naši pozici potvrdili,“ řekl Josef Šachta, CEO a spoluzakladatel Sharry. Nový produkt Sharry spustilo v kooperaci se společností HID Global, která patří mezi světové lídry v oblasti vstupních technologií.

Sharry dlouhodobě vyvíjí tzv. mobilní access, kdy mohou uživatelé místo plastové vstupní karty používat mobilní telefon. Díky propojení s Apple Wallet bude mobilní karta nově podporovat technologii NFC a celý proces ověření uživatele bude rychlejší, bezpečnější a pohodlnější. Apple zároveň garantuje, že i v režimu, kdy již zařízení nelze zapnout, ale stále běží na nízkou záložní energii, bude mobilní karta fungovat až pět hodin.

Pro Sharry je projekt 167 Green Street významný nejen díky této revoluční novince, ale zároveň tím pokračuje dobývání amerického trhu. Na východním pobřeží již stojí několik desítek kancelářských budov, které využívají její software – kromě Chicaga jsou i v Bostonu a na Manhattanu, kde je řešení instalované mimo jiné i v ikonickém mrakodrapu One Vanderbilt, druhé nejvyšší administrativní budově v New Yorku.

Možnost zdokonalovat techniku a čtení hry skrze virtuální realitu zaujala i ikonu ženského tenisu Martinu Navrátilovou, která Sense Arenu nejen sama testuje, ale stala se i její oficiální tvář v reklamních spotech

SENSE ARENA VSTOUPILA DO SVĚTA TENISU S MARTINOU NAVRÁTILOVOU

Už letos v květnu oznámila Sense Arena investiční kolo ve výši 3 milionů dolarů, kterého se kromě J&T Ventures zúčastnili také dřívější investoři Miton a SYNER. Dosavadní investice do Sense Areny, která k tréninku sportovců využívá nejmodernější technologie virtuální reality, dosáhly 5,5 milionu dolarů. Cílem letošního kola bylo především umožnit rozšíření tréninkové platformy o další sporty, což se už během léta stalo skutečností. Během letošního US Open v New Yorku bylo představeno nové řešení pro trénink tenisu.

Možnost zdokonalovat techniku a čtení hry skrze virtuální realitu zaujala i ikonu ženského tenisu Martinu Navrátilovou, která Sense Arenu nejen sama testuje, ale stala se i její oficiální tvář v reklamních spotech. „Technologie Sense Areny mě opravdu ohromila. Současný tenis je o velmi vyrovnaných fyzických schopnostech, rozdíly jsou ve hře hlavou a v mentální přípravě. Tenis je stejně jako hokej geometrická hra, při které na kurtu hledáte správné úhly a volné sektory. Vizualizace a trénink ve virtuální realitě zcela zásadně mění zjevný pohled na hru,“ řekla Navrátilová pro server CzechCrunch.

S pomocí VR helmy Oculus Quest a speciální rakety se senzory posky-

tuje Sense Arena hráčům mentální a kognitivní trénink a zlepšení například ve čtení soupeře, rozhodovacích schopnostech či koncentraci. Virtuální cvičení přitom nemá nahradit skutečný trénink na kurtech, pouze ho doplnit tréninkem hlavy. Kromě vyššího počtu opakování mohou hráči jednotlivé dovednosti provádět v různých stupních rychlosti i složitosti.

Český startup Sense Arena začínal před více než čtyřmi lety s hokejem, přičemž dnes jeho tréninkový nástroj pro hráče a brankáře využívá více než 30 profesionálních hokejových týmů v Evropě, Kanadě i USA – včetně pěti týmů z NHL a osmi v NCAA. V současnosti už nicméně většina příjmů

pochází od soukromých uživatelů a jednotlivých hráčů, pro které Sense Arena během covidové pandemie nabídla dostupné domácí řešení.

„Jako výkladní skříň českého sportu byl pro nás hokej pilotní sport, teď však jdeme do tenisu, který je čtyřicetkrát větší. Věřím, a neustále se mi to potvrzuje, že možnosti využití moderních technologií včetně virtuální reality v tréninku sportovců jsou téměř bez hranic. Kromě rozšiřování o nové sporty chystáme i multisportovní metaverse aplikace určené pro širší sportovní veřejnost,“ prozradil zakladatel firmy Bob Tetiva. ■

Role ženy při správě a předávání rodinného majetku

Budování rodinného bohatství není většinou počinem jen jediného člena rodiny. I přesto, že jsou muži převážně ti, kteří stojí v čele firem a tvoří většinu majetných lidí nejen v Česku, je neméně podstatná pro fungování rodiny, a především předávání rodinného majetku, role ženy. Ukázal to třetí ročník unikátního průzkumu J&T Family Office Report 2022.

JAK SE LIŠÍ PARTNERKY, KTERÉ VYDĚLÁVAJÍ MÉNĚ PENĚZ

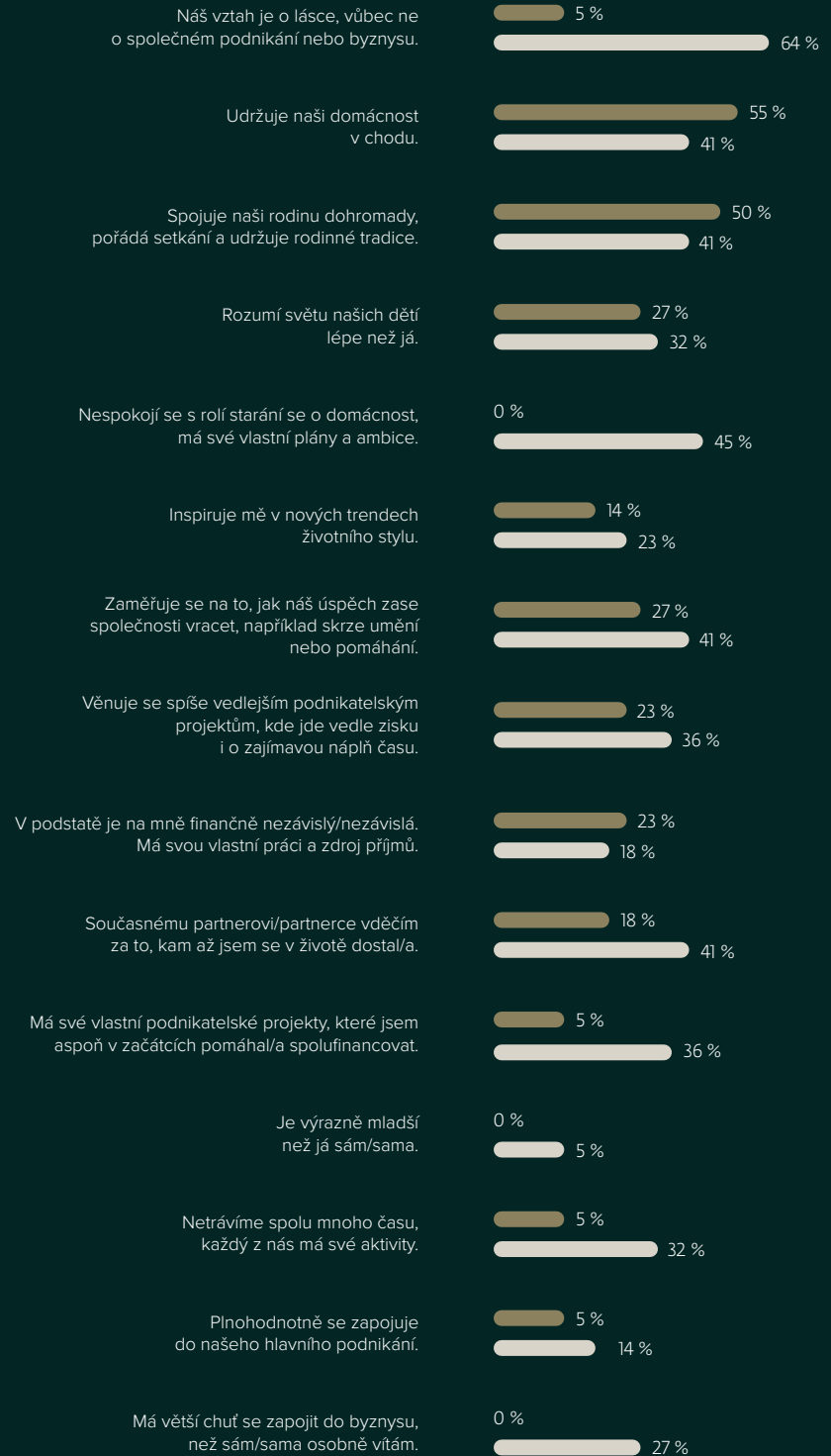
Otázka:

Jak moc souhlasíte s následujícími výroky?

Ano, přesně odpovídá

Ano, celkem odpovídá

PEČUJÍCÍ

O PRŮZKUMU J&T FAMILY OFFICE REPORT

Průzkumu se v roce 2022 zúčastnilo 102 respondentů z řad majetných osob působících v České republice s cílem odhalit vztahy v rámci rodiny, bariéry a motivace pro předávání majetku další generaci a proniknout do myšlenkových pochodů během trhání pout k nastřádanému majetku. Většinu vzorku tvoří podnikatelé a osoby s investičním majetkem nad 100 milionů korun. Průzkum provedl J&T Family Office ve spolupráci s agenturou Perfect Crowd.

Většinu lidí majetných natolik, aby museli řešit mezigenerační předávání majetku systematicky, tvoří stále muži. „A to není specifikum Česka, majetnost mužů platí celosvětově,“ říká Helena Svárovská, ředitelka J&T Family Office.

Většina žen z majetných domácností přináší do rozpočtu rodiny výrazně méně než partner. Pokud je tomu naopak, a majetnou je tedy žena, častěji než u mužů není zdrojem jejího jmění podnikání, ale dědictví, restituce nebo rozvod. Na rozdíl

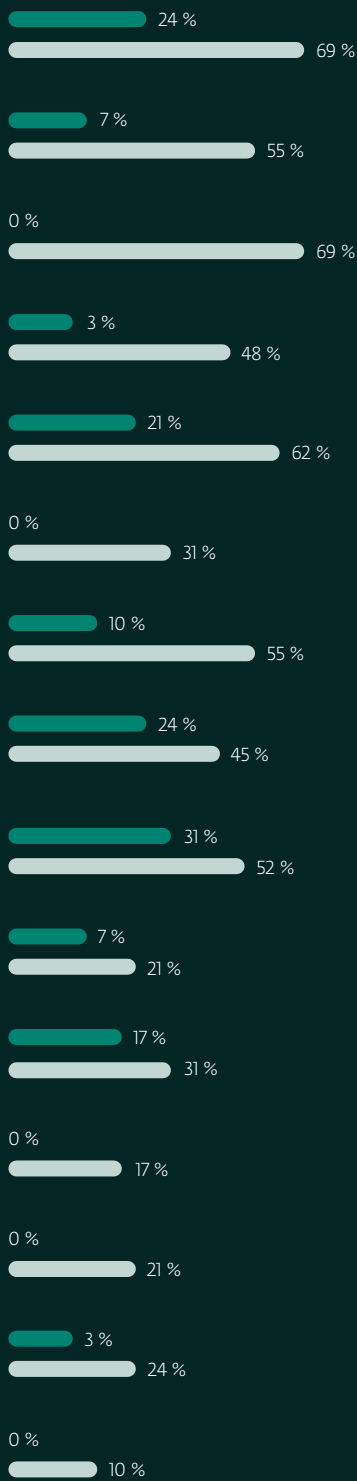
od mužů totiž ženy řeší dilema, zda se orientovat na rodinný život, nebo na kariéru. Jak je to v našich zeměpisných šířkách zvykem, od ženy se totiž péče o domácnost a výchova dětí stále tak nějak očekává.

„Odpoví na to, jakou životní strategii žena nakonec zvolí, se zdá být počet dětí. Bezdětné ženy nebo ženy s jedním dítětem častěji kombinují domácnost s kariérou. Oproti tomu ženy s třemi či více dětmi se obvykle starají o rodinu a svých ka-

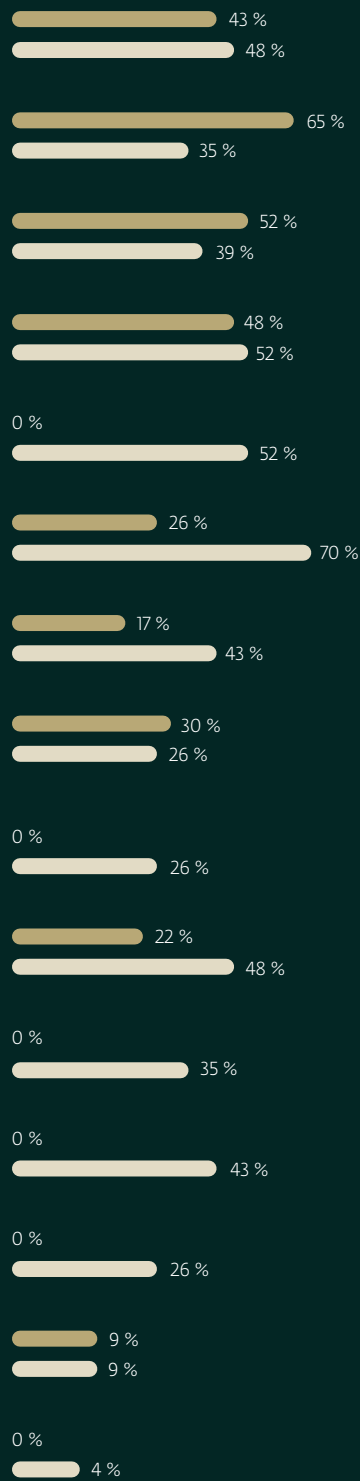
riérních plánů se vzdají,“ popisuje výsledky průzkumu Helena Svárovská.

Neznamená to však, že by ženy své vlastní plány a ambice neměly nebo se jich musely vzdát úplně. Často se věnují svým podnikatelským záměrům, které sice nejsou pro domácnost hlavním zdrojem příjmu, ale žena v něm vedle výdělku získává také zajímavou náplň času. Pověstinou se tak podnikání pojí s jejich hobby a zájmy. Není výjimkou, že jim v začátcích jejich podnikání byli partneři

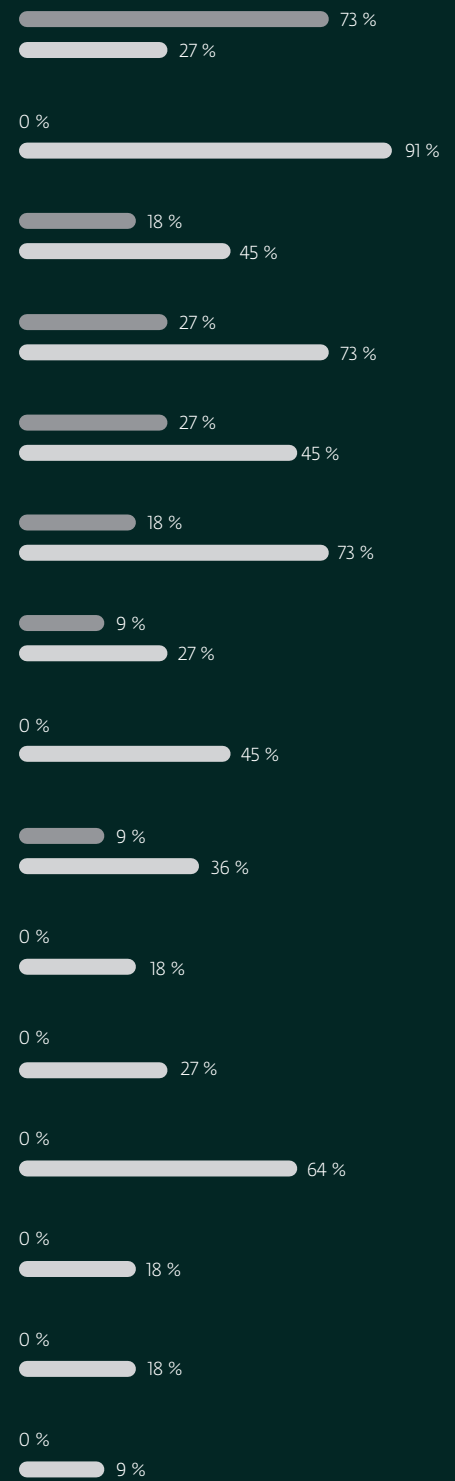
NEZÁVISLÁ

RADÍČÍ

SLIČNÁ

oporou a pomohli jim například s financováním rozjezdu byznysu. „Ženy se také rády aktivně a plnohodnotně zapojují do rodinného byznysu, případně se zaměřují na to, jak rodinný úspěch společnosti vracet,“ dodává Svárovská.

NEDOCENĚNÁ, NEBO PŘECENĚNÁ

Ženám přiznávají partneři kredit zejména v aktivitách, které se týkají rodiny a chodu domácnosti. Oceňují je za to, že drží rodinu pohromadě, dbají

na tradice a společná setkávání. Přiznávají také, že mnohem více rozumí světu jejich dětí. V tomto pohledu se muži skoro přesně shodují s pohledem partnerek na sebe samy.

Kde se názory partnerů na ženu rozcházejí, je byznys a chuť partnerky zapojit se do podnikání. „Muži tuto chuť zapojit se do podnikání ženám nepřiznávají. Toto jistě přehlížení ambicí partnerek cítí i samotné ženy, když jich polovina deklaruje, že jejich aktivní zapojení se do byznysu není

ze strany partnera vítáno, a o svou roli si tak musely říct,“ vysvětluje Svárovská.

Mnohem více žen si také připadá zapojených do rodinného byznysu, či dokonce pracujících pro firmu. Tento rozpor může být způsoben vnímáním práce a její důležitosti pro chod firmy. Ženy obecně ve firmách častěji zastávají administrativní či podpůrné role, vedle účetnictví, reportingu a chodu kanceláře se věnují také oblasti personalistiky či marketingu, což může z pohledu hlavního byznysu a rozhod-

vání být vnímáno méně významně, až automaticky. Toto vysvětlení pak podporuje také fakt, že mnohem více žen se domnívá, že o důležitých rozhodnutích v podnikání se s partnerem baví a společně vymýšlí, jak postupovat.

Ženy si naopak mnohem méně připouštějí svou finanční nezávislost na partnerovi a svým mužům přiznávají větší kredit s pomocí rozjezdu jejich vlastního podnikání.

„Shodu názoru pak nalezneme v několika jiných oblastech, např. v tématu navrácení části rodinného úspěchu zpět společnosti, či v konstatování, že se žena v rámci rodinného byznysu věnuje více těm projektům, kde jde vedle zisku také o radost z toho, co děláme. Partnerské souznění vidíme i v otázce inspirace společenskými trendy a novým životním stylem, kde mívají ženy obecně větší přehled,“ uvádí Helena Svárovská.

KAŽDÁ JE JINÁ

Jaké jsou ženy našich úspěšných? Převážně jde o první životní partnerky (58 % respondentů), tedy ženy, které stály mužům po boku rozvoje jejich samotných i jejich byznysu. Partnerky, které uzavíraly sňatek z lásky. To, že je i nyní společný vztah o lásce, a ne o byznysu nakonec deklarují i samotní muži (92 % muži vs. 65 % ženy). Nicméně právě otevřenost vztahů, partnerství a láska jsou důležité i pro předávání majetku. Právě u těch párů, které rozhodněji vyjadřují, že je jejich vztah pouze o lásce, nejsou bariérou vztahu, špatná komunikace v rodině či nevyřešené problémy. Překo-

nat tak stačí „pouze“ byrokracií a smlouvy, které si však zrovna s romantickou láskou nespojují.

PŘEDÁVÁNÍ SE DOTÝKÁ VŠECH

Proces předávání není jen o rozhodnutí muže. Obecně je předávání majetku partnerská věc, a tak to vidí také respondenti, když hlavním, s kým o předávání diskutují, je právě jejich partnerka (62 %). Vedle partnerky jsou pak zejména u tří- a vícedětných rodin důležitým partnerem pro diskusi i potomci samotní.

„Je zcela běžné, že mezi předávající generací a jejich nástupci jsou velké rozdíly. Nastupující mají odlišné hodnoty, deklarují ústup od důrazu na luxus a přepych a více se kloní k hodnotám jako autenticita, zážitek, udržitelný rozvoj i etický pohled na podnikání a investice. Nejen rozdílný pohled na základní hodnoty je pak předmětem mezigeneračních sporů,“ upozorňuje Helena Svárovská.

Průzkum J&T Family Office realizovaný v roce 2020 navíc ukázal, že vlastní cesta, kterou se potomci našich úspěšných vydali, se často neslučuje s vidinou předání rodinného byznysu. Pouze pětina dětí se na podnikání rodičů nějak podílí, nejčastěji v roli manažera. Navíc téměř tři čtvrtiny respondentů deklarují, že nejstarší dítě nejde v jejich stopách. Řada dětí o podnikání rodičů nestojí. A ty, které by o podnikání možná i stály, toho pak nejsou schopny v důsledku výchovy (64 % dětí se v rodinné firmě neujalo). Pouze dvě procenta potomků se pak aktivně podílejí na správě rodinného majetku.

„Vypadá to, že se dostáváme do fáze, kdy české rodinné firmy nemá kdo převzít. Připravenost mladší generace na předání je jedna z nejhůř hodnocených podmínek v naší zemi pro udržitelné rodinné podnikání,“ říká Helena Svárovská.

Na nepřípravenost nastupující generace však poukazují také správci rodinného majetku v zahraničí. Více než třetina představitelů zahraničních family office spatřuje u nástupnické generace nedostatečnou kvalifikaci k řízení rodinného bohatství. Zároveň je podle nich příští generace v současné době buď poněkud (29 %), nebo velmi (18 %) nepřipravená na budoucí nástupnictví. „Školení či mentorství by se tak mohlo ukázat jako velmi prospěšné,“ doporučuje Svárovská.

Na novou roli správce rodinného majetku může dle zahraničních expertů připravit nastupující generaci oblast filantropie. Právě rozdělení části svěřeného bohatství a volba podpořených projektů může být vhodným způsobem, jak vzdělávat mladší členy rodiny o způsobech finančního plánování. Naučí se získat dostatek informací o jednotlivých projektech, plánovat či rozpočtovat a také pilovat své manažerské dovednosti. I díky filantropii se mohou naučit základním rodinným hodnotám – co znamená být součástí rodinného bohatství a o obecné potřebě vracet něco zpět do společnosti, ve které působí. K dalším prostředkům získávání zkušeností patří poskytování manažerských nebo výkonných funkcí v rodinných společnostech právě zástupcům nové generace. ■

ŽENY LZE PŘI POHLEDU NA LÁSKU, PODNIKÁNÍ, RODINU A VZTAH ROZDĚLIT DO ČTYŘ ZÁKLADNÍCH SKUPIN:

PEČUJÍCÍ

V rodinách s pečující ženou platí poměrně přísná dělba rolí v domácnosti. Ženy v této kategorii jsou tak jasnými hospodyňkami, které se výrazně zaměřují na udržování domácnosti v chodu a výchovu dětí. Velmi často jsou v této kategorii ženy zralejší či ženy starších mužů, v drtivé většině pak první životní partnerky. S ohledem na dlouholetost vztahu a přísné rozdělení rolí nebývá vztah hospodyněk a jejich manželů primárně o romantice, spíše jde o jakousi vzájemnou potřebnost. I když muži deklarují, že jsou díky současné partnerce tam, kde jsou, jde o soužití prakticky nesamostatného podnikajícího muže a finančně závislé ženy. Pečující typ partnerky tedy nemá ambici zapojovat se do hlavního byznysu, ale zaměřuje se na to, jak rodinný úspěch společnosti vracet. Partneři v tomto vztahu spolu netráví příliš času, kvůli pandemii však měli možnost se opětovně více poznat.

SLIČNÉ

Ve zkratce by se ženy této kategorie daly popsat tak, že se neupínají ani na domácnost, ani na kariéru. Sličné partnerky bývají výrazně mladší než jejich partner a málokdy jsou první zákonnou manželkou. S partnerem je poji především romantický vztah se vším, co k tomu patří. Oproti ostatním partnerským vztahům tráví sličné ženy se svými protějšky mnohem více volného času. Kredit jim pak partneři více než v zájmu o domácnost či podnikání připsávají zejména v inspiraci v trendech životního stylu či v lepším porozumění světu jejich dětí, což může být způsobeno tím, že k dětem partnera mají tyto partnerky věkově podstatně blíže než on sám.

RADÍCI

Nejvíce na svá bedra si nakládají ženy radící. Model tohoto partnerství od ženy vyžaduje nejen veliké nasazení, ale i jistou oběť. Ženy radící se tak precizně starají nejen o domácnost, ale také o kariéru partnera. Právě v této kategorii muži nejvíce přiznávají, že za svůj úspěch vděčí právě svým ženám. Nejde jen o hladké fungování rodiny, které má žena plně ve svých rukách, ale také jejich aktivní role v podobě rádce, vrby či zdroje inspirace. Tento dokonalý mix pak muži umožňuje plně se soustředit na svou kariéru a úspěch. Ústup od své vlastní kariéry a svých snů je pak ženám kompenzován otevřeností v komunikaci a rovnocenným postavením partnerů. Radící ženy jsou pak nejčastěji partnerem i v debatách o předávání majetku.

NEZÁVISLÉ

Jak již název této kategorie napovídá, hlavním odlišujícím prvkem je nezávislost, a to nejen ta finanční, ale i partnerská. Ve vztazích s nezávislými ženami existuje poměrně nízká dělba práce. Jde v podstatě o dvojkariérovní partnerství, ve kterém může docházet i k jistému napětí, až soupeření o to, čí kariéra bude mít přednost. Ženy v této kategorii jsou povětšinou partnerkami mladších mužů a nejméně často jsou provdané. Jejich nezávislost do vztahu přináší zcela jinou dynamiku. Rozhodně se nespokojí s rolí v domácnosti a upřednostňují své vlastní ambice a záměry, ať už je to vlastní byznys, filantropické aktivity, či podnikatelské projekty pro radost. Tento přístup k partnerství pak umožňuje také fakt, že nezávislé partnerky mívají méně dětí, a tedy i více prostoru pro vlastní kariéru.

KOUZELNÉ VÁNOCE

ZAPOJTE SE I LETOS, DĚKUJEME

[KOUZELNE-VANOCE.CZ](https://kouzelnne-vanoce.cz)

I lidé s postižením mají právo žít v běžném prostředí

Péče o postižené členy rodiny je náročná, ať se jedná o děti, či dospělé. Naštěstí stát už tyto občany automaticky nezavírá do ústavů. „Naše organizace Apropro pomáhá rodinám, které pečují o dítě s postižením, a dospělým osobám s postižením žít co nejnornálnější život,“ říká ředitelka Jitka Králová.

Už 25 let pomáhá vaše organizace na Jičínsku dětem a lidem s postižením. Co vám dělá největší radost? Těší nás enormní pokrok v této oblasti. Možnosti rodin, které se starají o dítě s postižením, se opravdu hodně posunuly. Dříve byla otázka péče, podpory a vzdělávání dětí s postižením spíše okrajovou, podružnou záležitostí. Problém se většinou řešil segregací v ústavech sociální péče. Rodiny s dětmi s postižením byly odkázány zejména samy na sebe. Pokud se rodiče ocitli v nevladatelné situaci či se o postižené dítě z nejrůznějších důvodů nemohli dostatečně starat, byla většinou jedinou možností institucionalizovaná péče, tedy umístění dítěte do ústavního zařízení.

Dnes je to jiné. Do popředí pozornosti se dostala inkluze, integrace, terénní a ambulantní sociální služby, které si kladou za cíl, aby dítě s postižením či dospělý člověk mohli vyrůstat v rodině, v přirozeném prostředí a být součástí společnosti.

Máme radost z toho, že se Apropro během 25 let své existence stalo stabilním partnerem v oblasti péče a podpory lidí s postižením. Nabízíme jedinečný komplex sociálních a navazujících služeb, který dává možnost si vybrat či kombinovat pomoc a podporu dle individuálních potřeb. Naprostá většina dětí, a to i s velmi těžkým postižením, i díky tomu může vyrůstat v normálním rodinném prostředí. Je to potom skutečná radost, když jsme svědky toho, jak se kvalita života konkrétních rodin a klientů zlepšila.

Nabízíte mnoho služeb, mezi nimi je také sociální rehabilitace. Co si pod takovou službou máme představit?

Představte si ji jako tréninkové středisko, které posouvá možnosti. Význam sociální rehabilitace je zcela zásadní. Podporujeme lidi s postižením tak, aby v budoucnu co nejméně potřebovali pomoc sociální služby či osob blízkých. Aby se naučili dělat co nejvíce věci sami, například upravit svůj zevnějšek, připravit si jídlo, používat domácí spotřebiče, nakoupit, jet autobusem, dojet si na úřad, požádat o pomoc, používat počítač, bezpečně se pohybovat po sociálních sítích apod. Trénink probíhá buď u nás v Apropu v tréninkových bytech, nebo přímo v domácnosti klienta a v reálném prostředí Jičína, kde se například trénuje bezpečný pohyb po městě, návštěva úřadu či lékaře. Často je to běh na dlouhou trať. A někdy se může stát, že se cíl splnit nepodaří nebo jen částečně. Důležitý je ale i samotný proces nácviu a získávání zkušeností. Pro klienty je důležité posílit sebedůvěru a sebejistotu.

Na webu píšete, že „lidé s postižením mají stejná práva jako ostatní, cesta k jejich dosažení bývá ale často složitější“. V čem vidíte největší překážky?

Překážkou je již to, jak společnost vnímá lidi s postižením. Vypovídá o tom například jazyk, který je v této souvislosti používán. Typické jsou jednoslovná označení, např. „invalida“, „nevidomý“, „vozičkář“, „autista“ apod. Lze z toho dovodit, že postižení je společností vnímá-

no jako zásadní charakteristika člověka. To prohlubuje vnímání lidí s postižením jako menšinu. Ze sociologického hlediska bývá menšina vnímána negativně, skrze určité znevýhodnění, podřízené postavení nebo nemožnost úplné participace. To podporuje rozdělení společnosti na „my“ a „oni“. „My“ jako ti normální, zdraví a schopní a „oni“ jako ti nemocní, slabí, závislí, nebo dokonce nepotřební, nehodnotní.

Dokud se toto vnímání nezmění, dokud se nedocílí toho, že my všichni dohromady jsme rovnocennou součástí společnosti, bude cesta člověka s postižením složitější.

Někteří lidé mají obavy ze setkání s lidmi s postižením. Může to být ostych ze vzájemného kontaktu, neznalost, nevhodný soucit. To jsou některé z mnoha bariér, které stojí mezi lidmi s postižením a bez postižení. Dále jsou to mýty, stereotypy a předsudky, které ovlivňují to, jak jsou lidé s postižením vnímáni. Lidé s postižením nejsou jiní. Jsou jedineční jako každý z nás. Mají různé povahy, různé schopnosti, dovednosti a zkušenosti, různé záliby, touhy a přání a také různé potíže.

Jaké jsou ty nejčastější předsudky ve společnosti?

Je pravda, že mnohé předsudky týkající se lidí s postižením byly již překonány. Přesto si troufám tvrdit, že jich ve společnosti stále dost přetrvává. Například to, že člověk s mentálním postižením o sobě nikdy nemůže samostatně rozhodovat, nemůže se zapojit do veřejného života, nemůže

se rozhodovat ve volbách. Předsudky, že lidé s postižením by měli pracovat jen na chráněném pracovním trhu, že člověk s těžkým zdravotním postižením nemůže vést aktivní sexuální život a založit rodinu, že nemůže samostatně bydlet. Složitou oblastí života rodin s postiženým dítětem také bývají situace, kdy určité speciální projevy chování dětí ovlivněné mentálním postižením druzí pokládají za nevychovanost, důsledek špatné výchovy a označují takové chování za zlobení, rozmazlenost apod. Smutné je, že se s těmito předsudky setkáváme i u lidí, kteří mohou přímo ovlivnit to, jak jsou práva lidí s postižením naplňována.

V poradně nabízíte pomoc například i s hledáním partnera či s řešením otázky kolem sexuality. Není právě toto téma ve společnosti stále jedno z největších tabu?

Ano, je. Mnoho lidí si myslí, že lidé s postižením nemají sexuální potřeby, nebo naopak je vidí jako potenciální sexuální delikventy. Samotné spojení sexuality a postižení je vnímáno nepříjemně, často až nepřijatelně a jako řešení stále bývá navrhováno tlumení léky a sterilizace.

My v Apropu jsme přesvědčeni, že každý člověk, i člověk s postižením, má právo na prožití vlastní sexuality a zároveň je za své sexuální chování zodpovědný. Sexualita lidí s postižením je stejně unikátní a jedinečná jako sexualita lidí bez postižení. Všichni potřebujeme v životě prostor pro její bezpečnou realizaci a naplnění.

APROPO JIČÍN, O. P. S.
Soudná 13, Jičín – Valdické Předměstí
e-mail: apropo@apropojicin.cz
www.apropojicin.cz

volby, protože podpora v té míře, jakou potřebují k životu v přirozeném prostředí, totiž jinak není dostupná. A to je špatně.

A co nejvíce potřebují, aby situaci zvládli?

To, co potřebují primárně, jsou informace, a to co nejdříve, aby rodina mohla překonat počáteční nejistotu. Zpočátku jsou to informace především z medicínské oblasti, ale nezbytná je i podpora od dalších odborníků. Dítě se zdravotním postižením má zvýšené nároky na péči. Má určité zdravotní komplikace, které je potřeba řešit. Rodiče se často ptají: Co vlastně mohu pro své dítě udělat? Dalším důležitým aspektem je finanční zajištění, i zde rodiny potřebují dostat potřebné informace o možnostech podpory. Další potřebou rodiny, která pečuje o dítě s postižením, je zakotvení v sociálním prostředí – přijetí, pochopení a sociální začlenění. Pro rodinu je důležitá podpora ze strany rodiny a přátel.

Život každé rodiny je odlišný, specifické jsou i potřeby těchto rodin. Náročnost péče u dětí s postižením je dlouhodobou zátěží. V Apropu máme více než čtvrtstoletí zkušeností s podporou těchto rodin. Chceme, aby rodina, která pečuje o dítě s postižením, mohla žít co nejnornější život, měla přístup ke všem potřebným informacím a dostupným službám a cítila, že se má o koho opřít. Proto jim pomáháme řešit problémy spojené se specifickou péčí a podporujeme je v jejich rodičovské roli. Díky systému sdílené péče, kdy po část dne nahrazují rodičovskou

V Apropu máme tzv. sexuální důvěrníky, kteří poskytují sexuální výchovu, osvětu, intervenci a poradenství. Lidé, kteří přicházejí do poradny, často řeší otázku, kde najít vhodného partnera. Většinou platí, že člověk s postižením má méně příležitostí k seznámení, a proto může být dobrou cestou například využít sociálních sítí. V této souvislosti je důležité pracovat s riziky. I v tom může být naše poradna nápomocná a nabízí bezpečné způsoby seznamování.

Pracujeme také s tématy, mezi něž patří, jak rozpoznat hranice přátelství a partnerského vztahu, jak navázat a udržovat vztah, jak zachovávat intimitu a jak se vyhnout nevhod-

nému chování či jak pracovat se sexualitou u lidí, kteří potřebují větší podporu.

Stále se můžeme potkat s názorem, že lidem s postižením je nejlépe v ústavu, protože tam se o ně dokážou postarat a mají tam všechno. Jak byste na takový názor reagovala?

Myslím si, že lidé do ústavů tak úplně nepatří. Každý člověk s postižením má právo žít tak, jak chce. Vybrat si, kde bude žít, s kým bude žít, koho si pozve na návštěvu.

U nás v Česku je tradice ústavu velmi zakořeněná a právě mýtus, že v ústavu je ta nejlepší péče, přetrvává

stejně jako strach, že s lidmi s postižením nelze v běžném životě dobře vycházet, a proto je lépe je izolovat v ústavech.

Myslím si, že by podpora státu měla více směřovat mimo ústavy ke komunitním, terénním a ambulantním službám, bezbariérovému stavění a osvětě. A že by se konečně měly začít brát vážně přirozené lidské potřeby, jako je například potřeba soukromí, intimity a další práva, která se v ústavních zařízeních dají zajistit jen stěží.

Znám konkrétní příběhy, kdy lidé odcházejí do ústavu, protože musí, a ne proto, že chtějí. Nemají možnost

Jitka Králová

Již 18 let působí jako ředitelka nestátní organizace Apropo Jičín, o. p. s. Vystudovala sociální a charitativní práci na Univerzitě Hradec Králové a přes 20 let se pohybuje v prostředí neziskových organizací. Založila rodinné centrum v Jičíně. Ve volném čase se ráda toulá přírodou.

pěči profesionální služby Apropa, se mohou rodiče věnovat své pracovní kariéře, dalším členům rodiny a odpočinku.

Myslím si, že by rodinám, které dlouhodobě pečují o dítě s postižením, také pomohlo, kdyby se jim dostalo veřejného uznání a ocenění. Nejsem si jistá, zda právě toto naše společnost dostatečně dělá.

Vaším cílem je pomoci klientům žít samostatný život. Není někdy právě pro rodiče těžké „pustit své dítě s postižením do světa“?

Ano, je to mnohdy velmi těžké. Náš záběr je hodně široký. Máme klienty různého věku, od tříletých dětí po dospělé v seniorském věku. Naše podpora je vždy individuální, protože každý klient je v jiné situaci.

S klienty řešíme to, jak si představují svoji budoucnost. Do plánování zapojujeme rodiče, jiné pečující a blízké osoby a společně hledáme možnosti, jak tyto plány naplnit a kde hledat zdroje pomoci. Pro mnoho rodičů je téma budoucnosti jejich dětí nadmíru těžké. Otázka, co s dětmi bude, až oni už nebudou péče schopni, je pro ně velice těžká. Často je to tím, že zdravotní stav dítěte je velice vážný a v regionu chybí určité služby, do kterých by mohli své děti směřovat. Rodiče jsou rovněž mnohdy unaveni a vyčerpaní a nezbyvají jim síly na řešení budoucnosti svých dětí. Také mají obavy, jak to jejich děti bez nich zvládnou.

Proto pracujeme s rodiči, respektujeme jejich potřeby a posilujeme je. Při práci s rodinou spolupracujeme

s terapeuty a jinými odborníky. Pořádáme pravidelné výjezdové pobyty pro pečující, kde se tématům, jako je budoucnost dětí a „pouštění do světa“, věnujeme. Mnohdy je právě vzájemné sdílení pocitů a zkušeností velmi přínosné.

Pokud byste měla doporučit politikům tři nejdůležitější věci, které by mohli udělat, aby se situace lidí s postižením zlepšila, co by to bylo?

Aby se více zajímali o lidi s postižením a naslouchali organizacím, které hájí zájmy lidí s postižením. Aby skutečně prosazovali práva lidí s postižením, ke kterým se stát zavázal v mezinárodní Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením. A za třetí bych politikům vzkázala, že je třeba zasadit se za změny, které by přinesly finanční stabilitu a jistotu všem, tedy i nestátním poskytovatelům sociálních služeb. Tak, aby pracovníci, kteří v těchto organizacích pracují, měli důstojné mzdy a organizace mohly plánovat s výhledem na více let.

A co by pomohlo vaši organizaci, aby mohla svým klientům pomáhat i nadále?

Naši činnost z velké části podporují stát přes ministerstvo práce a sociálních věcí, kraje a obce. Další část našich nákladů pokrýváme díky nadačním příspěvkům a podpoře osobních a firemních dárců. Bez nich

bychom nemohli realizovat určitou část našich služeb. Toto vícezdrojové financování je ale velmi nestabilní a nepřináší nám potřebnou jistotu.

V současné době pomáháme asi stovce rodin, zaměstnáváme přes šedesát pracovníků a chceme udržet potřebnou kvalitu a odbornost našich služeb. Prostě máme určité závazky, kterým chceme dostát. Proto by nám pomohlo, kdybychom navázali nová partnerství s těmi, kteří by s námi naplňovali naše poslání, kterým je pomáhat rodinám s postiženým dítětem a dospělým osobám žít co nejnornálnější život.

Hledáme firmy i jednotlivce, kteří by do toho šli s námi a pomohli nám pomáhat. Takové partnerství může mít mnoho podob. Může jít o darování peněz nebo také darování služby, například poskytnutí ubytování pro pečující rodiče či klienty nebo tiskařské, grafické či IT služby či vzdělávání. Může jít ale také o dobrovolnictví. Nejde nám o jednostrannou pomoc, i my naopak můžeme být nápomocni. Jako příklad mohu uvést třeba netradiční a přitom charitativní teambuilding ve formě dnů s našimi klienty či setkávání s dárci, kde vytváříme příležitost k příjemnému networkingu. Zkrátka společně můžeme měnit věci k lepšímu. ■

Nadace J&T s organizací Apropo Jičín spolupracuje od roku 2017. Zpočátku podpora směřovala hlavně do služby sociální rehabilitace spojené s nácvičkem samostatného bydlení. V posledních třech letech se podpora rozšířila i na zajištění denního stacionáře a pobyty pro rodiny s dětmi se zdravotním hendikepem, jejichž součástí je také péče o pečující.

NECHCEME PENÍZE.

Darujte svou pozornost a sdílejte
naše příspěvky na sítích.

Jděte na

8000DUVODU.CZ

a přidejte se k našim podporovatelům.
Téměř 8000 dětí je v současné době
v ústavní péči a nemělo by. Pomozte
nám to změnit. Každé dítě má právo
vyrůstat v rodině.

Desetidukát Ferdinanda III. a zrození nové Evropy

Aukční dům Macho & Chlapovič uspořádal v říjnu svoji již 29. numismatickou aukci, na které byla dražena řada významných mincí od antiky až po novověk. Těžištěm aukce byl soubor vzácných českých mincí věnovaný prezidentem Edvardem Benešem přednostovi exilové londýnské vlády JUDr. Jiřímu Zedtwitzovi, jakož i skvělé exempláře habsburského a československého mincovnictví.

Ve dnech, kdy vznikl tento článek, probíhalo v německém Münsteru zasedání ministrů zahraničí G7. Setkání šéfů diplomacie Německa, USA, Velké Británie, Francie, Japonska, Itálie a Kanady se odehrálo na historické radnici, ve které byl roku 1648 vyjednan a podepsán vestfálský mír. Tehdy, v roce 1648, stejně jako dnes probíhal v Evropě ozbrojený konflikt a jednání na této radnici v Münsteru (a Osnabrücku) tenkrát ukončila třicetiletou válku.

Vestfálský mír se nám může zdát jako vzdálená zaprášená historická událost, ale na rozdíl od řady zapomenutých detailů z učebnic dějepisu je právě vestfálský mír nenápadnou, avšak skutečnou součástí našich životů i v roce 2022, téměř čtyři století poté. Soustava smluv, která je známa pod tímto označením, totiž nastavila hlavní rysy systému mezinárodních vztahů, ve kterém dnes žijeme. Aniz bychom zabíhali do velkých podrobností, můžeme říci, že pozitivní fenomény typu mezinárodního práva, moderního systému států jako jediných aktérů mezinárodního systému a vyloučení duchovní moci z evropské politiky jsou postaveny na vestfálských základech položených v roce 1648.

V HLAVNÍ ROLI FERDINAND III.

V předchozím článku J&T Novin z května tohoto roku jsme se věnovali císaři Ferdinandovi II. jako

konsolidátorovi habsburského panství a Albrechtovi z Valdštejna, který pro něj postavil armádu a vybojoval řadu bitev. Ani jeden z nich se však nedožil konce třicetileté války – císař zemřel přirozenou smrtí a jeho generál byl zavražděn ranou partyzánou do hrudi. Navazujeme tedy tam, kde jsme příběh v květnu opustili.

Císař Svaté říše římské a český král, který podpisem vestfálského míru ukončil třicetiletou válku, byl Ferdinand III. Nepatří mezi známé císařské hvězdy jako Rudolf II. nebo Marie Terezie, ale jeho význam v událostech konce třicetileté války a formování habsburských zemí krátce po ní je neddiskutovatelný.

Stejně jako ostatní panovníci své doby, i Ferdinand III. nám zanechal krásné hmotné památky na svou vládu; jedna z nich, desetidukát z roku 1640, se dražila v říjnové aukci Macho & Chlapovič v Praze. Tento desetidukát byl vyražen v pražské mincovně mincmistrem Jakubem Bernardem Wolkerem a patří mezi mince vysoké vzácnosti – desetidukáty byly raženy nikoli jako oběživo pro účely placení, nýbrž reprezentovaly prestiž a důležitost panovníka. Byly raženy v malých počtech a rozdávány při zvláštních příležitostech důležitým osobnostem domácím i zahraničním. Kromě těchto honosných ražeb nechával Ferdinand III. v českých zemích razit i řadu jiných. Například při příležitosti jeho korunovace na českého krále

v Praze v listopadu roku 1627 byly vyraženy stříbrné korunovační tolary, půltolary a žetony. V roce 1629 byla v Praze vydána i řada výtvarně krásně zpracovaných medailí ve zlatě i stříbře; předpokládá se, že je císař nechal vyrazit k příležitosti svého uzdravení z onemocnění pravými neštovicemi, které tehdy byly zpravidla smrtelné. Běžné mince Ferdinanda III. byly u nás raženy v Praze, Kutné Hoře, Jáchymově, Brně, Olomouci a dalších mincovnách.

TAK TROCHU ZAPOMENUTÝ HABSBUK

Vyprávění o Ferdinandovi III. nás zavádí do posledních dvou fází třicetileté války, do fáze švédské a švédsko-francouzské, které se odehrávají především v německých a českých zemích, Itálii, Španělsku a Španělském Nizozemí a představovaly pro Evropu jedno z nejhorších období. Jméno Ferdinand III. většinou nevyvolá mnoho asociací a osud být „zapomenutým Habsburkem“ sdílí například s císařem Matyášem či Karlem VI. Přestože jeho vládu nelze označit za krátkou (vládl 19 let v kritickém období let 1636 až 1657) a vzhledem k závěru třicetileté války ani za bezvýznamnou, je poměrně opomíjen ve vědeckém zpracování. Jeho postava je většinou pojednávána společně s jeho otcem jako „dva Ferdinandové“, což však není zcela korektní. Ferdinand III. se od otce velmi lišil, namnoze v pozitivním smyslu díky svému vzdělání, duchovnímu a uměleckému rozměru,

J&T BANKA

Numismatický trh urazil od doby prvních renesančních sběratelů dlouhou cestu a stále se stabilně vyvíjí bez zásadních zvrátů a propadů. Jak nadále ukazují výsledky aktuálních aukcí, historické mince související s českými zeměmi jsou stále zajímavějším sběratelským a investičním oborem a díky svému zhodnocení mají své pevné místo mezi alternativními investicemi. Vhodně zvolená historická mince představuje nejen krásný předmět historické a kulturní hodnoty, ale také snadno přenosný investiční instrument s odpovídajícím výnosem a likviditou. V případě mincí z českých zemí se pak majitel může navíc těšit z vlastnictví vzácného kousku naší české historie a kulturního dědictví.

v Regensburgu v roce 1637 byl pak zvolen římským králem a po smrti svého otce v únoru toho roku se stal císařem Svaté říše římské.

FERDINAND III. JAKO MANŽEL A OTEC

Předtím, než se obrátíme k válečným událostem a vestfálskému míru, podívejme se na jeho osobnost a soukromou sféru. Velmi vypovídající byl jeho způsob protireformace. Tu započal jeho otec nejprve v rakouských zemích s brutalitou, jež vzbuzovala nevoli i v drsných poměrech 17. století. Ferdinand III. nebyl osobně o nic méně zbožný než otec, ale nebyl ochoten pro obranu katolické víry používat jakékoli prostředky a protireformace se za něj odehrávala značně mírněji. Benátské velvyslanci líčili bez výjimky Ferdinanda III. velice pozitivně jako zodpovědného, vzdělaného a prozíravého.

Ferdinand III. byl třikrát ženatý. Nejprve se oženil s Marií Annou, sestrou španělského krále Filipa III. Po dlouhých komplikovaných jednáních o podmínkách sňatku se nakonec ve Vídni v roce 1631 konala velkolepá svatba, která (uprostřed války!) trvala čtrnáct měsíců s náklady přes 365 tisíc zlatých. Z tohoto manželství pochází šest dětí, mimo jiné arcivévoda Leopold, který se po smrti svého otce a bratra stává císařem Leopoldem I. známým důležitou rolí při obraně Evropy před tureckou expanzí.

Marie Anna zemřela na tehdy velmi nebezpečné poporodní komplikace a o dva roky později se Ferdinand ženil se šestnáctiletou arcivévodkyní Marií Leopoldinou pocházející z tyrolské větve Habsburků. Po její smrti při porodu hned prvního dítěte se Ferdinand ženil potřetí s Eleonorou Gonzagou, která ho přežila téměř o tři desetiletí. Eleonora nebyla jen velmi zbožná (založila klášter uršulinek ve Vídni a v roce 1668, poté co unikla

strašnému požáru, známý řád Hvězděného kříže), ale také velmi vzdělaná. Podobně jako Ferdinand III. psala básně v italštině a měla zájem o hudbu. Přežila Ferdinanda III. o téměř tři desetiletí a ze dvora svého nevlastního syna Leopolda I. vytvořila významné kulturní středisko. Souhlasně se tvrdí, že Ferdinandova manželství byla šťastná a že císař vedl vzorný rodinný život. Již citovaní Benáťané vyzdvihují nejen jeho laskavost, ale i umírněnou povahu a diví se, že neměl ani nemanželské potomky.

FERDINAND III. V ZAJETÍ UMĚNÍ

Pozoruhodné jsou i Ferdinandovy umělecké zájmy a schopnosti. Velkou pozornost věnoval přírodovědeckým a technickým problémům. Ačkoli jako vojevůdce nebyl samostatný, zabýval se seriózně vojenskoteoretickými a vojenskotechnickými otázkami. Ferdinand se na základě jezuitského vzdělání orientoval i ve filozofii. Zajímal se i o malířství, sbíral Tizianovy, Veronesovy a Rubensovy obrazy. Ferdinand III. byl na rozdíl od svého otce muzikálně velmi nadaný do té míry, že samostatně skládal kompozičně propracované a hratelné skladby. Slavnému jezuitovi Athanasiovi Kircherovi věnoval italsky zkomponované dílo Drama musicum, které jako jedno z prvních v německém prostoru napodobilo tehdy nově vzniklý styl italské opery. Dodnes se hrají i jeho skladby duchovní, dvě mše, jedno Miserere a Stabat mater.

UKONČENÍ DLOUHÉ VÁLKY

Když Ferdinand III. převzal vládu, byla válka již ve svém druhém desetiletí a zasáhla rozsáhlé části střední Evropy. Ferdinand sám, který válku zdědil, nejevil žádnou chuť v ní pokračovat, jenže válka už měla vlastní dynamiku a bylo obtížné ji zastavit. Evropská politika už dávno ztratila jasné linie, každý bojoval proti každému. Evropa zaží-

vala zcela zbytečná válečná utrpení a nesmyslnost této války již byla zřejmá všem. Nástupem na trůn v roce 1637 se tedy mladý císař Ferdinand III. ocitl ve velmi náročné situaci. Rakousko čelilo současně švédské a francouzské ofenzivě, Francie vytvářela tlak v jihozápadní části říše a švédská vojska pronikla do Čech, kde postupně plenila rozsáhlá území severních a východních Čech. Francouzsko-švédská smlouva byla pro říši velkou hrozbou, ale válka již byla ve fázi, kdy ji žádná ze zúčastněných stran neměla síly ani prostředky zvrátit jednoznačně ve svůj prospěch.

Vzhledem k obrovským hospodářským a lidským ztrátám a všeobecné vyčerpanosti usiloval Ferdinand III. od svého nástupu na trůn o ukončení vleklého konfliktu. V tomto úsilí nebyl sám, nicméně běh válečných událostí se již vymkl kontrole císaře či dalších panovníků. Válka se stala zdrojem obživy jednotlivých generálů a majitelů žoldnéřských pluků, vojenských podnikatelů a jejich dodavatelů. V této fázi již nebyla centrálně řízenou operací koordinovanou z mocenských center, nýbrž se změnila v šarvátky menších skupin vojáků potulujících se Evropou, rabujících a vraždících kohokoli dle momentálního rozměru. Zasáhla všechna území, kterými vojska byt jen procházela či tam byla ubytována, ať už císařská, nebo nepřátelská. V posledních letech války se pustošení a anarchie dotkly především severního a jihozápadního Německa a českých zemí. V rakouském jádru říše úplný rozklad moci nenastal a Ferdinand III. byl schopen mít pod kontrolou situaci ve svém hospodářském zázemí, což byl pro poválečnou stabilizaci habsburského postavení důležitý faktor.

Zlatý dukát byl vedle stříbrného tolaru historicky jednoznačně nejrozšířenější evropskou obchodní mincí. Mincím se začalo říkat „dukáty“ v zásadě kvůli neznalosti významu latinského textu, který byl na nich vyražen.

Jedním z kroků v mírovém úsilí císaře bylo svolání říšského sněmu v bavorském Regensburgu v roce 1640. Jednání sněmu však nemělo prakticky žádný význam, neboť již v lednu následujícího roku došlo k dalšímu velkému koordinovanému tažení třicetileté války (zpětně se ukázalo, že šlo o tažení poslední), kterým byla společná švédsko-francouzská ofenzíva. Švédská vojska vedená

generálem Lennartem Torstensonem pronikla z Bavorska do habsburských zemí; v dubnu 1642 se dostala do Slezska a na Moravu, kde si v červnu vytvořila v Olomouci zázemí k dalšímu postupu, a v průběhu roku 1643 již pronikaly švédské jezdecké oddíly až k Vídní, jejíž okolí rabují a plení. Torstensonův postup císařská armáda nedokázala zastavit. Postupné porážky a kapitulace umožnily Švédům úspěšný postup na Vídeň.

Narůstající nervozita v hlavním městě vyústila v mariánské procesí kolem Vídně vedené samotným císařem, intenzivní přípravu na švédské obléhání a ve finále v útěk císařského dvora. Ferdinand má však štěstí, když švédská armáda již uprostřed obecného vyčerpání nemá dostatek sil ani prostředků k velké bitvě a obléhání dobře opevněného města. Vídeň byla zachráněna, ale válka pokračovala dál ještě tři další strašlivé roky. Generál Torstenson volí ústup zpět na Moravu a do Čech, kde pokračuje v plenění a ničení. Švédská vojska pak v posledních letech války operovala v českém, slezském a středoněmeckém teritoriu. Ještě v říjnu 1648, posledním měsíci války, obsadili Švédové Malou Stranu, vyplenili Hradčany (přičemž byla zničena a rozkradena velká část umělecké sbírky Rudolfa II.) a obléhali Staré Město. Poslední švédský útok na Prahu se konal přesně v den, kdy byl podepsán vestfálský mír. Válka skončila tam, kde v roce 1618 začala...

DLOUHO OČEKÁVANÝ VESTFÁLSKÝ MÍR

Zmínili jsme, že už od počátku vlády Ferdinanda III. byla ochota uzavřít mír velká nejen na straně habsburské, ale i všech ostatních. Již od roku 1644 probíhají v katolickém Münsteru mírová jednání s Francií a v protestantském Osnabrücku se Švédy, postupují však zdoluhavě, zatímco v německých, českých a rakouských zemích smrt i nadále sklízí svou žni. Až teprve 24. října 1648 byly v těchto městech podepsány smlouvy a říše tak dosáhla dlouhodobého míru. Vestfálský mír přinesl mnoho složitých teritoriálních změn, ve kterých země jako Švédsko, Braniborsko, Francie a Sasko mnoho získaly, jiné státy některá území ztratily, Švýcarsko s Nizozemskem se staly mezinárodněprávně nezávislými na říši a říše a císař byli oslabeni.

Toto oslabení po roce 1648 však neznamená úpadek do bezvýznamnosti, spíše šlo o neúspěch císařské snahy ovládnout říši absolutistickým způsobem. Říše zůstala důležitým dějištěm evropské politiky a pro císaře významným místem k opatrování podpory, především v boji proti osmanské říši a Francouzům. Omezení císařských práv v říši kontrastovalo s dalekosáhlým prosazováním absolutismu v Habsburky přímo ovládaných teritoriích. Vedlo však k tomu, že se habsburské zájmy dlouhodobě obrátily více na jihovýchod, směrem na Balkán. Vestfálský mír pak můžeme ze středoevropského pohledu označit za obrat habsburské politiky od politiky císařské, orientované na západ, k politice rakouské, zaměřené na jihovýchod. Jaký byl tedy výsledek třicetileté války? Jeden z nejdelších a nejničivějších konfliktů evropských dějin vlastně neměl jednoznačných vítězů, jen po-

ražených. Některé země sice získaly nová teritoria nebo byly politicky posíleny, avšak obrovský počet mrtvých, poničená či zcela zničená města a vsi v celých rozsáhlých regionech, rozvrácená hospodářská infrastruktura a epidemie dávaly takovýmto ziskům velmi hořkou příchuť.

Dukáty byly často raženy i jako tzv. násobky, například dvoudukáty, pěti-dukáty, desetidukáty atp., zpravidla pro pamětní či reprezentační účely.

Habsburkům se nepodařilo prosadit svoji hegemonii ve střední Evropě a říši, naopak jejich pozice byla ve srovnání s rokem 1618 ještě oslabena. Zachována byla roztržičnost německých zemí, došlo k posílení Francie a prohloubení rozdílu mezi západní, střední a východní Evropou. Ale především, a to je zřejmě jediný kladný výsledek války, došlo ke vzniku vestfálského systému s oslabenou papežskou a císařskou mocí a náboženstvím vyloučeným z mezinárodních vztahů. Pro chování států se staly určujícími jejich národní zájmy. Vestfálský mír však zdaleka neznamenal všeobecný mír v Evropě. Stále ještě probíhal dlouhý konflikt mezi Francií a Španělskem a v dnešním Polsku a na Ukrajině se odehrávalo povstání Bogdana Chmelnického, které si neuvěřitelnou krutostí a destrukcí nezadalo s poměry třicetileté války.

OBDOBÍ PO ROCE 1648

Ferdinand III. sice pro své země dosáhl míru, avšak ten se rozhostil převážně nad doutnajícími spáleništi a masovými hroby. Velká ztráta obyvatelstva, kterou s sebou válka přinesla, na dlouhou dobu omezovala možnosti poválečné obnovy. Obyvatelé habsburských zemí, kteří přežili, byli nadále koseni epidemiemi a hladomory. Stále znovu propukající mor, tyfus a další nemoci, se v oslabené populaci šířily ještě rychleji než jindy a měly na celkových ztrátách podíl zřejmě vyšší než počet padlých v ozbrojených střetech. Speciálně v případě Čech se přidávaly ještě ztráty jako důsledek vlny vystěhovalectví a poprav po roce 1620 v průběhu rekatolizace, za kterou po vestfálském míru následovala druhá vlna vystěhovávání do Saska, Braniborska, Slezska, na dnešní Slovensko, do Polska a Pruska. Zmíněné hladomory a onemocnění z podvýživy pokračovaly dlouho i v mírové době. Úbytek obyvatelstva v období třicetileté války se odhaduje na čtvrtinu až třetinu původního počtu, tento údaj zahrnuje všechny příčiny: vyhnání, vál-

ku, hlad i epidemie. Z temného období válečných let se středoevropské země ještě dlouho vzpamatovaly.

Mocenský zájem Ferdinanda III. se nyní obrátil na vnitřní záležitosti jeho země. Na pozadí poválečné obnovy se odehrávaly snahy o posílení centrální panovnické moci, o důslednou rekatolizaci dědičných zemí (kromě Slezska, jehož odlišná konfesijní struktura byla mírovými smlouvami vymíněna) a začínající zápas s osmanskou říší. Mimochodem součástí této politiky bylo i Ferdinandovo rázné vyřešení vleklého sporu mezi jezuiti a pražským arcibiskupem o univerzitu. Takzvaným unijním dekretem z roku 1654 spojil panovník Karolinum s klementinskou akademií a založil tak školu, která se až do roku 1920 oficiálně nazývala Univerzitou Karlo-Ferdinandovou.

Na sklonku života se Ferdinandovi ještě podařilo dát na říšském sněmu zvolit svého nejstaršího syna římským králem a zajistit tak vládu Habsburků v říši. Ten však zakrátko roku 1654 jako teprve jednadvacetiletý umírá na neštovice. Snahy prosadit po předčasné smrti nejstaršího syna zvolení mladšího Leopolda však nebyly korunovány úspěchem. Ferdinand III. umírá v dubnu 1657 a Leopoldovi se nakonec za značného úsilí zakulisní diplomacie podaří stát se císařem. Otevřela se tím nová kapitola dějin pro novou habsburskou generaci, ve které dojde k posílení absolutismu, nástupu barokní kultury, ale i k existenčnímu otřesu v podobě turecké expanze. To je však již jiný příběh, ke kterému se v kontextu dalších numismatických klenotů vrátíme v jednom z příštích pokračování. ■

Numismatický trh urazil od doby prvních renesančních sběratelů dlouhou cestu a stále se stabilně vyvíjí bez zásadních zvrátů a propadů. Jak nadále ukazují výsledky aktuálních aukcí, historické mince související s českými zeměmi jsou stále zajímavějším sběratelským a investičním oborem a díky svému zhodnocení mají své pevné místo mezi alternativními investicemi. Vhodně zvolená historická mince představuje nejen krásný předmět historické a kulturní hodnoty, ale také snadno přenosný investiční instrument s odpovídajícím výnosem a likviditou. V případě mincí z českých zemí se pak majitel může navíc těšit z vlastnictví vzácného kousku naší české historie a kulturního dědictví.

Jaroslav Němec
Privátní bankéř
J&T Banky

Pilotem F1 na vlastní kůži

Závody Formule 1 zažívají aktuálně největší sledovanost ve své historii. Tento úspěch si zcela právem připisuje na svůj účet světoznámá dokumentární show Touha po vítězství (Drive to Survive) z dílny Netflixu, jež naprosto svérázně ukázala tvrdé zákulisí několika věhlasných stájí. Pro drtivou většinu fanoušků je možnost zasednout do kokpitu a pilotovat formuli 1 nespílitelným snem. Na konci letošního října se několika klientům J&T Concierge tento sen proměnil ve skutečnost.

Je 7 hodin ráno a v portugalském Portimão ještě nevyšlo slunce. V ranní mlze nastupuje malá skupinka automobilových nadšenců do privátního autobusu, který vyrazí směrem k Autódromo Internacional do Algarve, jednomu z technicky nejnáročnějších závodních okruhů, na kterém se jezdí MotoGP i Velká cena F1. Tento okruh měří 4,6 kilometru a závodníci tu zdolávají celkem 15 zatáček, které doplňuje několik těžkých horizontů. Často znervózní i ty nejzkušenější jezdce.

Klienty J&T Concierge čeká náročný den. Ihned po příjezdu a registraci se jde na věc. Začíná se teorií, během které se vysvětlují řidičské techniky, pravidla jízdy a bezpečnosti. Přibližně po hodině úvodního školení se účastníci přesouvají na samotný okruh. Celou trasu si projíždí mikro-busem a už v tomto bodě začínáte cítit napětí ve vzduchu. Všichni si totiž uvědomují náročnost terénu a fakt, že pokud si něco špatně zapamatují, může to znamenat zásadní komplikaci při samotné jízdě.

Sednout si hned za volant formule 1 je poněkud velké sousto i pro ty největší odvážlivce. Proto se asfalt zahřeje nejprve formulí 4, která je z hlediska pilotování méně náročná. Po dalším briefingu následuje oblékání do kombinéz a první jízdy mohou začít. Nervozita by se už dala krájet, pro většinu zúčastněných je to poprvé, co zasednou do takového

typu závodního stroje. Dvoulitrový čtyřválec a výkon něco málo přes 200 koní při váze 450 kilogramů vzbuzuje už slušný respekt.

„První překvapení pro mě bylo, jak stísněně jsem se v kokpitu cítil. Když si sednete a natáhnete nohy, uvědomíte si, proč jsou tělesné parametry pro jezdce velmi přísné. Pedály jsou tak blízko u sebe, že teprve potom pochopíte funkčnost závodní obuvi. Po startu a zdolání první zatáčky vám skutečně dojde absence všech asistenčních prvků, posilovače řízení nebo brzd. Tady pojem ‚dupnout na brzdy‘ získává pravý význam,“ popisuje svoje dojmy jeden z klientů.

VŠECHNO JE JINAK

Každý účastník si stihl zjet dva patnáctiminutové stinty. Napětí opadlo a ve skupině převládá dobrá nálada. Jiskření v očích a úsměvy každého jezdce se nedají přehlédnout. Po obědě nastává ona vytoužená chvíle. Po krátkém teoretickém úvodu k formuli 1 přichází praxe. Řidiče zásadně znejistí věta z úst instruktora. „Všechno, co jste se doteď naučili na F4, nyní zapomeňte. Nic z toho už pro vás neplatí. Všechno je úplně jinak. Brzdit budete levou nohou,“ důrazně upozorňuje postarší profesionální jezdec a instruktor.

„Je to totální nával respektu a adrenalinu. Jel jsem jako první, takže se k přirozené nervozitě z výkonu auta

přidal strach a zodpovědnost, že při poruše nebo poškození auta zkazím zážitek dalším řidičům za mnou. Největší rozpor je, že chcete být opatrný, ale zároveň musíte jet dostatečně rychle, aby převodovka správně fungovala a vzduch vytvářel dostatečný přítlak. Ohromující je zrychlení z nějakých 100 kilometrů za hodinu na maximum. Máte pocit, že se auto postaví na zadní. Snad ale ještě brutálnější je brzdění, kdy pochopíte, proč vás do pásu utahovali

dva mechanici,“ líčí pocity pár minut po své první jízdě ve formuli další z klientů.

V této konkrétní formuli s motorem V10 odjel pod stáji Prost Grand Prix tři závody ve své poslední sezóně český automobilový závodník Tomáš Enge. „Stroj, který řídili naši klienti, byl vybaven motorem Cosworth HB V8, 3.5l o výkonu 650 koní při váze 650 kilogramů. Příští rok budou mít možnost vybrat si mezi V8 a V10,

J&T Concierge obohacuje své klienty o neuvěřitelné zážitky i v oblasti automotive. Samozřejmostí je pomoc se zajištěním dopravy, ubytování a dalších aktivit pro všechny účastníky. Pokud ještě hledáte inspiraci na neuvěřitelný vánoční dárek, J&T Concierge nabízí několik výjimečných možností, a to nejen těch adrenalinových.

kdy motor V10 má výkon 825 koní a o něco vyšší hmotnost," upřesňuje Pavlína Salaba, ředitelka J&T Concierge, a dodává: „Bohužel jsme museli pár zájemců předem odmítnout, protože nesplňovali přísné fyzické parametry. Piloti nesmí přesahovat výšku 188 centimetrů, váha musí být do 100 kilo, minimální věk 25 let a maximální velikost nohy 45.“

Velký respekt. To byla nejčastější první slova všech, kteří si zkusí-

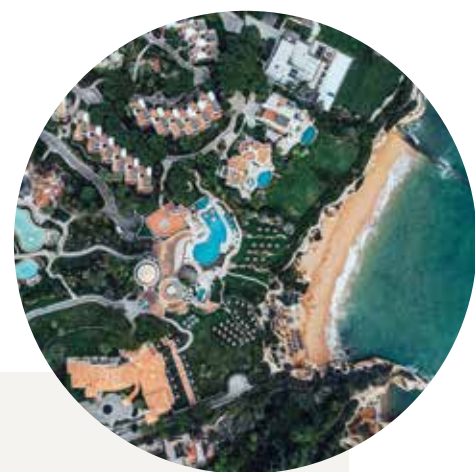
li na vlastní kůži to, co je denním chlebem pro Lewise Hamiltona nebo Maxe Verstappena. Řídit formuli 1 je tak fyzicky a psychicky náročné, že si to jen těžko někdo dokáže reálně představit. Tento zážitek lze uskutečnit na pěti okruzích v Evropě. J&T Concierge doporučuje právě portugalské Portimão nebo španělskou Barcelonu, kdy cestování za řídicím zážitkem můžete spojit i s dalšími aktivitami, jež tato místa bezpečně nabízejí. ■

TIP

PAVLÍNA SALABA

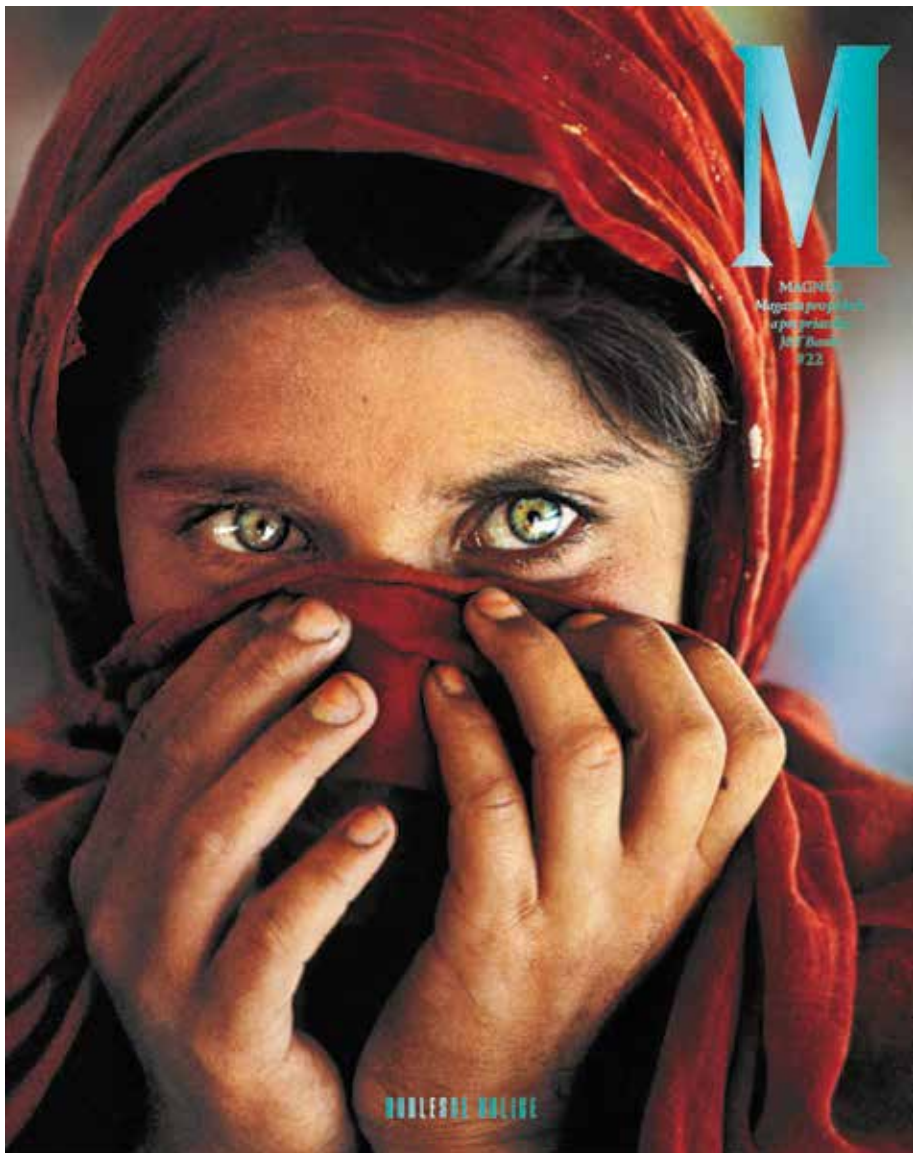
Oblast Algarve je portugalskou mekkou golfistů. Velmi často se tu hraje Portugal Masters, které aktuálně skončilo 30. 10. 2022. Součet rozlohy místních golfových hřišť je desetkrát větší než Praha. Zkuste dvě zcela odlišné osmnáctky na Amendoeira Faldo Course and O'Connor Jnr. Course. Náročné hřiště navržené slavnými golfisty nabízí úžasné výhledy na kopce a skály. Fairwaye jsou lemovány pomerančovnicí, tudíž o svačinu během hry není nouze.

Resort Vila Vita Parc*****

Přibližně 30 minut jízdy autem od závodního okruhu se nachází rozlehlý hotelový komplex, který je situován u privátní písčité a hlavně velmi romantické pláže, kterou můžete pozorovat v kteroukoliv denní dobu z vysokých útesů.

Hotel nabízí různé kategorie pokojů, na své si tu přijdou jak páry, které nechtějí být ničím a nikým rušeny, tak i rodiny s dětmi různého věku. V areálu je k dispozici hned několik vynikajících restaurací, avšak největší gastronomickou perlou je restaurace Ocean, jež nabízí výhled na Atlantik a servíruje lahůdky oceněné dvěma michelinskými hvězdami. Můžete si zde také zatrénovat golf na udržované akademii, zaplavat si v několika vyhřívaných bazénech, užít si party v místním klubu nebo degustovat prvotřídní vína v noblesním sklepe, ve kterém najdete opravdu slušnou sbírku archivních lahví z celého světa.

Autorem fotografie na obálce je Steve McCurry. V roce 1984 v uprchlickém táboře v pákistánském Nasir Bagh vyfotil dvanáctiletou afghánskou dívku Šarbat Gulu, která ztratila rodiče. Otištěný snímek je variantou legendárního portrétu této dívky, která od loňského roku žije jako uprchlice v Itálii.

Magazín Magnus tentokrát o naději

V listopadu vychází v pořadí již dvaadvacáté číslo magazínu Magnus, které je věnováno tématu naděje.

„Přestože se všichni ocitáme v situacích, které nám berou pevnou půdu pod nohama, je naděje tou nejchytřejší celoživotní volbou. Jistotu, jak věci dopadnou, nemáme, ale do poslední chvíle bychom měli doufat v to, že dobře. Neměli bychom se proto bát udělat vše, co je v našich silách,“ říká ke zvolenému tématu senior editor magazínu Joachim Dvořák.

Mezi autory tentokrát najdeme psychologa a kouče Radvana Bahbouha a významného českého filozofa Miroslava Petříčka, kteří napsali úvodní eseje. Lucie Výborná vyzpovídala lékařku Kateřinu Rusinovou, přednostku Kliniky paliativní medicíny, která tvrdí, že výsledky mnoha studií ukazují, že pacienti, kteří naději mají, snáší svou nemoc lépe. „Ale naděje se musí hledat, není to něco, co lékař předepíše na recept,“ říká Rusinová. Katolický kněz a molekulární biolog Marek Orko Vácha mluví pro změnu o dobru a zlu, o lásce a kráse i o chuti poděkovat za každý nový den.

Nechybí ani oblíbené fotoeseje. Celosvětově respektovaný brazilský fotograf Sebastião Salgado poskytl magazínu unikátní ukázkou ze svého pro-

jektu z amazonského pralesa a britský fotograf a filmař Zed Nelson v něm prezentuje kontroverzní fotoesej o Izraeli. Jinou Ukrajinu odhalují fotografové ze skupiny 400 ASA Karel Cudlín, Jan Dobrovský a Martin Wágner, kteří válkou zasaženou zemi dokumentují posledních třicet let.

V obsáhlých rozhovorech se potkaly dvě zajímavé dvojice: chirurg a účastník misí Lékařů bez hranic Tomáš Šebek a influencer Petr Mára a tech-optimistky Sara Polak a Dita Malečková.

Do aktuálního čísla přispěli také vědkyně Michaela Slussareff, která se věnuje výzkumu vlivu digitálních technologií na vývoj a zdraví dětí a dospívajících, rapper, výtvarník a multimediální umělec Vladimír 518 či režisérka dokumentárních filmů Alena Činčerová.

Nechybí byznysově pojatá příloha M-index ani texty o architektuře a sběratelství umění, mezi autory najdete opět i odborníky J&T Banky. ■

M

MAGNUS
NOBLESSE OBLIGE

Hlavním posláním Magnus magazínu je podpora myšlenky „noblesse oblige“. Tato idea staví na tom, že postavení zavazuje a bohatství a svoboda jsou především věcí osobní a společenské zodpovědnosti.

Magnus je o lidech, příbězích, vizích, událostech, místech, firmách, značkách, věcech a hodnotách, které je dobré znát. Magnus je držitelem zlata za nejlepší evropský časopis, které obdržel na klání prestižní evropské designérské soutěže European Design Awards 2012.

Spoluautorem a vydavatelem magazínu byl Robert Peňažka (1972-2022).
Roberte, Díky & Díky.

MAGNUS ART
GALERIE J&T BANKY

VNITŘNÍ KRAJINY

6. 9. – 31. 12. 2022

Lubomír Typlt
Adam Štech
Josef Bolf
Daniel Pitín
Alexander Tinei

Sokolovská 700/113a, Praha 8
www.galeriemagnusart.cz

Adam Štech: Umění dnes uživí daleko víc lidí než před deseti lety

Galerie Magnus Art až do konce roku hostí výstavu Vnitřní krajiny, která nabízí část soukromé sbírky Pavla Brože. Ten se zaměřuje na úzký okruh zejména tuzemských umělců, mezi nimiž nechybí Daniel Pitín, Lubomír Typlt nebo zástupce mladší generace Adam Štech. „Pavel mě označuje za bohéma a dřív bych to bral jako lichotku, dnes už ale potřebuju daleko víc řádu,“ říká Adam Štech, jehož dílo je nyní k vidění i v Ascaso Gallery v Miami na samostatné výstavě Deviant Dichotomy.

Foto: Tomáš Souček

Když jsem mluvil s Pavlem Brožem, prý jste si do něj rýpnul, že vaše dílo je na výstavě tak trochu odříznuté od ostatních.

Ale to bylo jen takové pošouchnutí. Já jsem Pavlovi vděčný, že má moje díla a vystavuje je zde v J&T. To umístění mimo galerii v atriu banky má svoje výhody.

A víte, kdo tam měl díla při minulé výstavě? Nějaký Kolíbal? (smích)

Nějaký Kolíbal. A nějaký Dokoupil. Ale zpět k aktuální výstavě a vůbec k postavě Pavla Brože. Jak jste se poznali?

Tuším, že to bylo někdy v roce 2013 nebo 2014. Tehdy nás představil Pepa Bolf. Bylo to v dnes už zaniklých Karlin Studios. Zaujalo mě, že sbírá jen několik umělců, a má tak šanci dostat se blíž.

Pavel Brož v souvislosti s vámi také zmínil, že vás považuje za největšího bohéma ze všech umělců, s nimiž se zná. Je to tak?

Na to se těžko odpovídá. Dřív bych to považoval za lichotku. Teď pro vlastní klid potřebuju překvapivě víc řádu, než by se mohlo zdát. To je jedno z největších zjištění, ke kterým jsem dospěl, trvalo to docela dlouho. A bylo to bolestivé.

A další sběratelé? Také je máte takto nablízko?

Moc ne. Prodej probíhá standardně přes moji domovskou galerii, kterou je DSC, případně lidi přijdou sem do ateliéru. Ale je pravda, že jsem před dvěma lety zavedl jednu novinku a o obchod se vlastně nestarám, mám na to kolegu, který to umí mnohem lépe než já. Lidé tady na to nejsou zvyklí, ale třeba v Miami nám to dohromady fungovalo skvěle.

A pocítujete nárůst zájmu o umění v posledních letech?

Neuvěřitelný. Za posledních pět let bych použil slovo brutálně. Úplně upřímně, když jsem končil v roce 2008 školu, mám pocit, že jsme se všichni

více méně živil pastvou. Prodávát se dařilo jen pár výjimkám, jako byl Jakub Španěl, Pepa Bolf nebo Dan Pitín. Dneska ten umělecký provoz uživí daleko více lidí a máme tu i mladé stars, jako je Vojta Kovařík, který se dostal na úroveň, o níž se tu nikomu ani nezdá. Konečně tu dochází k tomu propojení se světem, o kterém jsme mluvili třicet let.

Proměňuje se skladba sběratelů?

Stále více chodí opravdu mladí lidé. Pětadvacet třicet let. Asi umění skutečně patří k určitému bontonu a chtějí třeba i něco velmi malého. Dělá jim to radost. To dřív nebylo. Je mi to hodně sympatické.

Zmínil jste aktuální výstavu v Miami. Konkrétně v galerii s poněkud exotickým jménem Ascaso Gallery. Za tím je určitě pěkný příběh.

Asi před rokem jsem se zúčastnil kolektivní výstavy v Amsterdamu, vezly se tam dvě mozaiky a dva obrazy. A do těch mých věcí se zakoukal právě nějaký chlapík z Miami, který nakonec i pár věci

koupil. Pak se se mnou spojil s tím, že má galerii a že by mi rád uspořádal výstavu.

A to jméno? Ascaso?

Oni jsou sice v Miami, ale původem jde o největší venezuelskou galerii, která má čtyřicetiletou tradici a vlastní celou řadu děl tamní moderny. Do USA expandovali před nějakými patnácti lety. Chlapík, který je v Miami a který si právě oblíbil moji tvorbu, je synem zakladatele původní galerie. Ale Antonio, se kterým jsem jednal, se věnuje právě současnému umění a občas ho zaujme něco třeba i v Evropě nebo v Číně.

To by asi ještě před pár lety bylo těžko myslitelné. Myslím to, že by se vám takto někdo ozval napřímo.

Je to díky sociálním sítím. Když nějaké dílo zaujme člověka z galerie na druhé polokouli, klidně jeho autora osloví napřímo. Vznikají tím velmi netradiční kontexty a spojení.

Foto: Tomáš Souček

„Adam Štech je mistrem portrétu. Toto médium se ale snaží aktualizovat pro dobu, ve které žijeme. Nejde o díla, z nichž by na diváka padala deprese. Vždycky mě dokáže pobavit svým perfekcionismem a lpěním na detailu,“ říká sběratel Pavel Brož.

Adam Štech

Vystudoval malbu v roce 2008 v ateliérech Jiřího Sopka a Vladimíra Skrepla na pražské AVU. Jeho práce byly prezentovány například na výstavách Pražského bienále 3 v Karlín Halls nebo Reseting / Jiné cesty k věčnosti v Galerii hlavního města Prahy v roce 2007. Za originální krajiny-zátiší získal v roce 2011 první cenu v soutěži Ceny kritiky za mladou malbu. Vedle malby, kde se zaměřuje na figuru, se zabývá také sochami nebo mozaikami.

Jak nákladné a náročné bylo dostat díla do Miami?

Dost a vlastně vám ani neumí nikdo moc poradit. Vezli jsme tam dvacet věcí. Původní přepravní společnost si řekla o několik stovek tisíc a měsíc na dovoz. Nakonec se nám povedlo domluvit s jinou firmou, která to úplně v pohodě celé odvezla asi za třetinu. Mimo plátna se vezly i dvě sochy a tři mozaiky. Celé to bylo asi 350 kilo, možná skoro 400.

Ta výstava je prodejní. Jaké ceny nasazujete pro americký trh?

Ceny jsme navýšili na doporučení galeristy a uměleckého influencera Sashy Bogojeva, díky kterému jsem vlastně vůbec vystavoval v tom Amsterdamu. V Americe totiž může vzniknout vcelku paradoxní situace, kdy poměrně nízké ceny mohou budít nedůvěru v kvalitu díla. A co v Česku může působit jako relativně vyšší cena, v Americe je prostě pořád docela málo.

Vaše tvorba je široká, ať už co do forem, tak i do motivů. Čím zaujala právě Venezuelce, potažmo Američany?

Myslím, že to jsou kulturní odkazy, se kterými pracuju. Srozumitelnost.

To jste narazil na zajímavou věc, která mě v souvislosti s americkým vnímáním uměním zaujala, zvláště v kontextu evropské tradice. Pro Američany je srozumitelnost, či možná lépe sdělnost, velmi podstatnou součástí úspěšného umění.

Vím, co tím myslíte. Pro mě je jednoduchost, čitelnost a jasnost záměru jednou z priorit. Ze slova „nápad“ v tomhle kontextu se pro mě stává prostě slovo.

Až tak? A kde tedy brát inspiraci?

Pro mě je výzva vzít si jako téma něco z každodennosti. Často maluji své děti, manželku, Malou Skálu... Maluji umělce, které mám rád, Picassa, Madonnu a Basquiata. Jsem filmový nadšenec, takže jsem teď maloval W. Defoea jako Jesuse, s odkazem na Poslední pokušení Krista od Martina Scorseseho.

Vy se často věnujete figurě, což až tak obvyklé není. Čím pro vás je?

Bacon myslím řekl, že v první řadě malíře zajímá figura, pak zvíře a pak možná zátiší nebo krajina. Mě fascinuje portrét, hlava a obličej. Trojúhelník 10 × 10 × 10 cm, oči, ústa nos a co všechno mohou reprezentovat.

Právě Francis Bacon nebo Lucian Freud mě v souvislosti s vaší tvorbou naskakují nejčastěji.

To je zajímavé, že zmiňujete právě je. Já je sice samozřejmě respektuju, ale za hlavní inspiraci bych je asi neoznačil. Pohybují se někde mezi romantickým realismem, kubismem, možná expresionismem. Věřím, že se s dějinami umění má pracovat jako se zdrojem, kde si můžete vzít cokoli, když vám to pomůže přesněji se vyjádřit. Podstatné se pro mě v jistou chvíli stalo řemeslo.

Zajímavé...

Tak po škole jsem žil v tom, že umělec musí pracovat naprosto instinktivně a trpěl jsem klasickou romantickou představou, že v ateliéru musí být nepořádek a podobně. Pak jsem ale zjistil, že mi mnohem více vyhovuje řád a nahodilost mi připadá odpudivá.

Na druhou stranu třeba, když se podíváme tady na vaši proslulou sochu Václava Havla, tam moc řádu nezbylo.

To bych neřekl. Je možné zachovat rozpoznatelnost osoby, když přemístíte všechny obličejové partie? Nebo dokonce některé vynecháte? Havlův obličej je tu uspořádán jinak. Mimochodem všiml jste si, že nemá nos?

Ne.

Toho si totiž nevšimne skoro nikdo. Ani můj kamarád a manažer, který sochu sleduje od začátku, to za dva roky nezaznamenal. ■

J&T Banka, a. s. je partnerem:

Česká filharmonie

Galerie Rudolfinum

SLOVENSKÉ
CENTRUM
DIZAJNU
LOGO

DOŠLI JSTE DALEKO.

POJĎTE DÁLE.

BOK PO BOKU.

Sami dojdete k dalšímu cíli. Na další hranici sebe sama. Ale hranici výjimečného překročíte po boku těch nejlepších.

Fond ARCH je výsledkem naší investiční filozofie. Je postavený na dlouho budovaných partnerstvích a těží ze vzájemné důvěry, kterou se nám za více než 25 let podařilo vybudovat.

Vítejte ve světě spoluvlastnictví s námi, našimi partnery, rodinami, klienty a přáteli.

Pojďte dále.

J&T ARCH INVESTMENTS

www.jtarchinvestments.cz